

WIADOMOŚCI HANDLU ZAGRANICZNEGO

*informacje
polityczno-
gospodarcze*

ROK III 3 1. LIP 1952 1952
Nr. 28 (63)

WYDAWCA: HANDELOWA AGENCJA

Tylko do użytku służbowego

E R R A T A

najważniejszych błędów do Nr. 28/63 "W.H.Z. -
Informacje Polityczno-Gospodarcze".

Na str. 1,	wiersz 8	od góry,	zamiast "znaczných" winno być:	"znanych".
" "	7,	"	22 od dołu,	zamiast "ploa" winno być: "plan"
" "	11,	"	2 od góry,	zamiast "Immen-" winno być: "Innen-".
" "	21,	"	13 od góry,	zamiast "11%", winno być: "1,1%".
" "	21,	"	1 przypisku,	po słowach: "w maju br" zamk- nąć nawias.
" "	26,	"	21 od góry,	zamiast "Słowacji" winno być: "Słowenii".
" "	29,	"	6 od góry,	zamiast "w powyższym" winno być: "w poważnym".
" "	36,	"	11 od dołu,	zamiast "Dotychczas" winno być: "Dotychczas".
" "	39,	"	6 od dołu,	zamiast "31" winno być: "15".
" "	43,	"	2 od dołu,	zamiast "dodatkowego" winno być: "dodatniego".
" "	46,	"	24 od góry,	zamiast "wartości" winno być: "ważności".
" "	46,	"	14 od dołu	po słowach: "nadające się" wstawić: "dotychczas".
" "	50,	"	7 od dołu,	po słowie "notatki" wstawić: w numerze 20/55 "WHZ".
" "	53,	"	17 od dołu,	po słowie "nie oczyszczoną" wsta- wić: "i oczyszczoną, mięso".
" "	65,	"	8 od góry,	po słowie: "jęczmień" skreślić "nasiona".
" "	72,	"	4 od dołu,	zamiast "cło na bawełnę, nici do szycia" winno być: "cło na bawełniane nici do szycia".

SPIS RZECZY

/ważniejsze informacje/

I. POLITYKA GOSPODARCZA

str.

Związek socjalistycznych Republik Rad....	Kanał pięciu morz - gotow.....	1
Albanska Republika Ludowa	Na drodze rozbudowy przemysłu.....	4
Chinska Republika Ludowa	Uruchomienie eksportu tytoniu.....	7
Niemiecka Republika Demokratyczna	Nowe zadania budownictwa gospodarczego...	9
Rumunska Republika Ludowa	Rozwój przemysłu włókienniczego.....	11
	Europejska Unia Płatnicza w czerwcu.....	15
Austria	Sytuacja gospodarcza.....	16
Francja	Sytuacja gospodarcza.....	18
Jugosławia	Sytuacja gospodarcza.....	23
Niemcy zachodnie	Sytuacja gospodarcza.....	27
Szwecja	Sytuacja gospodarcza.....	32
Wielka Brytania	Sytuacja gospodarcza.....	35
Argentyna	Sytuacja gospodarcza.....	41
Australia	Sytuacja gospodarcza.....	43
Bolivia	Wokoło upaństwowienia kopalni cyny.....	45
II. UMOWY HANDLOWE I PŁATNICZE.....		67
III. REGLEMENTACJA OBROTÓW HANDLOWYCH.....		73
IV. CIA		79

Redakcja i administracja:

Polska Izba Handlu Zagranicznego, Warszawa, ul. Hoża Nr. 35 tel. 8-98-90

Kraje obrotu rolniczym

ZWIAZEK SOCJALISTYCZNYCH REPUBLIK RAD

Kanał pięciu mórz - gotów

W dniu 27 bieżącego miesiąca został oficjalnie do eksploatacji Kanał Żeglowny Wołga - Don im. Włodzimierza Lenina, pierwsza z wielkich budowli komunizmu. Poniżej podajemy kilka mniej znacznych szczegółów z historii jego budowy.

Przy budowie kanału zmechanizowano niemal całkowicie roboty szczególnie pracochłonne, a roboty ziemne - w 98%.

W celu zbudowania kanału w ciągu czterech lat, zgromadzono na trasie 185 ekskawatorów, ponad 500 spychaczy i zgarniarek, setki wywrotek, całą flotyllę pomp - pogłębiarek; uruchomiono 7 potężnych zautomatyzowanych betoniarń, stworzono wielkie, zmechanizowane kamieniołomy i inne przedsiębiorstwa pomocnicze.

O rozmachu budowy dają pojęcie następujące liczby: wykonanie robót ziemnych dochodziło do 197.000 m³ dziennie, układanie betonu - do 4.752 m³ dziennie, cementowanie brzegów kanału - do 20.500 m³ dziennie. Na budowę przybywało codziennie około 1.400 wagonów z materiałami i urządzeniami.

Budowniczowie szybko opanowali obsługę nowego potężnego sprzętu technicznego i wykorzystywali z nadwyżką wydajność maszyn i urządzeń. Tak np. w ciągu półtora roku załoga koparki "kroczącej" ESZ - 14/65, z inżynierem A. Ustowem na czele, wydobyla 2,8 mln. m³ gruntu.

Kanał Wołga-Don jest skomplikowaną, jedyną w swoim rodzaju instalacją hydrotechniczną. Statki, odbywające podróże z Wołgi na wody Donu, czy z powrotem, muszą przejść po drodze przez 13 śluz, położonych na wołżańskim i dońskim zboczu działu wodnego.

Na dońskim zboczu kanału zbudowano trzy zbiorniki wodne: Karpowski, Beresławski i Warwarowski o łącznej pojemności około 400 mln m³. Poziom wód w zbiornikach regulowany jest stale przez trzy potężne stacje pomp, z których każda może przepompowywać 3,5 milionów m³ wody na dobę. Obok podstawowych instalacji hydrotechnicznych, na 101-kilometrowej trasie kanału zbudowano wiele innych urządzeń, m.in. 10 przystani i 8 mostów, 60 kilometrów torów kolejowych, 114-kilometrową szosę asfaltową, biegnącą wzdłuż kanału od Krasnoarmiejska do Kałacza, setki kilometrów linii przesyłowych. Dla pracowników obsługujących kanał zbudowano 7 nowoczesnych osiedli na trasie kanału i 7 osiedli na wybrzeżach Morza Cymlańskiego.

Akademia Nauk ZSRR oraz zespoły wielu instytutów naukowych i poszczególni uczeni pomogli wydatnie do rozstrzygnięcia zagadnień technicznych, związanych z budową kanału.

Zamówieni wielkiej budowli wykonywało ponad 200 fabryk Moskwy i obwodu moskiewskiego. Zakłady przemysłowe stolicy wyprodukowały dla Wołgo-Donu potężne, całkowicie zautomatyzowane betoniarnie, jakich nie znała dotychczas technika budownictwa, wielkie pompy betonowe i inne urządzenia. Przedsiębiorstwa moskiewskie wykonywały wszystkie zamówienia przedterminowo.

Ogromny wkład w budowę kanału wniosły masy pracujące Leningradu. Fabryki leningradzkie wyprodukowały potężne turbiny i generatory, aparaturę dla wytwarzania prądu wysokiego napięcia, znaczną ilość rozmaitych urządzeń i mechanizmów.

Zamówienia dla kanału wołgo-ońskiego wykonywało około 40 największych przedsiębiorstw Zagłębia Donieckiego, 30 zakładów przemysłowych Charkowa, 20 fabryk kijowskich, 12 - dniepropietrowskich i 10 fabryk w mieście Gorki.

Niewyczerpanym arsenałem, z którego nadsyłano z wielkich budowli różnorodne maszyny i wielką ilość wszelkiego rodzaju materiałów, był Ural. Dał on Wołgo-Donowi potężne koparki "kroczące", zgarniarki, samochody; na Uralu wyprodukowano dla stacji pomp, pompy śmigłowe. Uralscy budowniczowie maszyn przygotowali dla wielkich budowli liczne kadry mechaników.

Budowa kanału Żeglownego Wołga-Don, którego trasa przebiega przez terytorium obwodu stalingradzkiego, była sprawą szczególnie bliską i drogą dla mieszkańców Stalingradu. Miasto dało budowie wykwalifikowanych robotników, inżynierów i techników.

Ze strefy, która uległa zatopieniu, przeniesiono sprawnie i szybko 112 osiedli, w tej liczbie kilka ośrodków rejonowych. Na nowych terenach zbudowano około 10.000, domów mieszkalnych, 65 szkół, 47 klubów i świetlic, uruchomiono wiele sklepów, stołówek, ośrodków lekarskich; założono 6 stacji maszynowo-traktorowych.

Przedsiębiorstwa Stalingradu zaopatrywały budowniczych kanału w urządzenia, części zapasowe, przyrządy i materiały wartości wielu dziesiątków milionów rubli.

Rozpoczęły się już żniwa

W roku bieżącym mimo późnej i mokrej wiosny, zasiewy jare wykonane na polach ZSRR sprawniej i lepiej, niż w roku ubiegłym. Przekroczono przy tym plan zasiewów pszenicy, buraka cukrowego, bawełny, słonecznika i roślin pastewnych, znacznie zwiększając obszar zasiewów tych upraw.

Kołchozy przekroczyły również plan wiosennego sadzenia drzew owocowych. W Kraju Krasnodarskim założono 3.000 hektarów nowych sadow kołchozowych, w Republice Uzbeckiej - 4.000 ha, a na Ukrainie - ponad 13.000 ha. Sadzono przeważnie miczurinowskie odmiany drzew, obficie owocujące i dające

piękne, duże owoce. Realizując stalinowski plan przeobrażenia przyrody, kołchozy rejonów stepowych i stepowo-leśnych założyły setki tysięcy hektarów nowych pasów leśnych.

Dzięki oddaniu do użytku pierwszej wielkiej budowli komunizmu - Kanału Wołgo-Dońskiego, do rejonów stepowych obwodu rostowskiego popłynęła życiodajna woda. Już tej wiosny kołchozy tych rejonów przystąpiły do zraszania zasiewów na obszarze 100.000 hektarów. Tak np. w kołchozach: im. Stalina /rejon bogajewski/ i im. Kalinina /rejon romanowski/ nawadniane obszary wynoszą ponad 4.400 ha.

Rząd radziecki udziela kołchozom wydatnej pomocy w budowie systemów nawadniających. Cała sieć stałych kanałów nawadniających w kołchozach zbudowana została na koszt państwa. Kołchozom tych rejonów, które wprowadzają dopiero nawadnianie, przydzielono dużą ilość najnowszych maszyn. Przezkolono liczne kadry specjalistów z dziedziny wadniania. Z dawniej nawodnionych rejonów republik - Uzbekiej, Turkmeńskiej i Azerbejdżańskiej - przybyło na nowe tereny ponad 300 specjalistów, aby przekazać swe doświadczenia kołchoźnikom obwodu rostowskiego.

Kołchozy i sowchozy skończyły już prace związane z pielęgnacją kukurydzy, słonecznika, kleszczowiny i innych upraw. Okopano już buraki. Równocześnie z przerywaniem buraków i spulchnianiem gleby zasila się pola buraczone obornikiem i nawozami mineralnymi. Prawie wszystkie prace przy pielęgnacji zasiewów wykonują maszyny stacji maszynowo-traktorowych. Szeroko stosuje się wszelkie środki chemiczne - opylanie i polewanie chemikaliami z samolotów - w walce ze szkodnikami i chorobami roślin.

W centralnych i północnych rejonach ZSRR trwają prace związane z uprawą i nawożeniem łąk i pastwisk. W roku ubiegłym kołchoz im. Kirowa w obwodzie gorkowskim zebrał po 90 q siana z 1 ha. W tym roku dzięki jeszcze szerszemu stosowaniu agrotechniki zbiór wzrośnie prawdopodobnie do 100 q siana z ha.

W rejonach południowych zakończono już sianokosy i silosowanie pasz. Niemal wszystkie prace przy przygotowaniu pasz zostały zmechanizowane - wykonują je stacje maszynowo-traktoryczne.

Na polach kołchozów i sowchozów dojrzały bogate plony. Rozpoczęły już żniwa kołchozy położone na terytorium republik środkowo-azjatyckich i na Zakaukaziu, oraz w największych rejonach zbożowych kraju radzieckiego - na Ukrainie, Północnym Kaukazie i w kołchozach zawołżańskich. Decydująca rola przy sprzącie zbóż przypada stacjom maszynowo-traktorowym, które uprzętną w tym roku około 3/4 wszystkich zbóż, a w podstawowych rejonach zbożowych - 96-98%.

Przystępując do sprzętu, kołchoźnicy i pracownicy stacji maszynowo-traktorowych myślą jednocześnie o zapewnieniu wysokich zbiorów w roku 1953. Zaorano już 2/3 c arnych ugorów pod zasiewy ozime i rozpoczęto mechaniczną uprawę gleby.

Pracownicy rolnictwa radzieckiego dokładają wszelkich starań, ażeby podnieść urodzajność wszystkich upraw rolniczych i przyczynić się w ten sposób do stworzenia obfitości produktów rolnych w ZSRR.

Nowe stacje traktorów elektrycznych

W chutorze Bolszoi Mieczetnyj obwód rostowski/ powstaje stacja traktorów elektrycznych. W związku z tym buduje się elektrownię, która będzie ściągać energię z Cymlańskiej Elektrowni Wodnej:

W rejonie działalności nowej stacji maszynowo-traktorowej inżynierowie, elektrotechnicy i topogarfowie wytyczyli już trasy orki, które przeprowadzać się będzie za pomocą traktorów elektrycznych. Nowa stacja obsługiwać będzie 5 kołchozów w rejonie siemikarakorskim, które posiadają ponad 1.000 ha ziemi ornej. Na stacji mieczetnowskiej pracować będzie ponad 40 traktorów elektrycznych. Wykonywać one będą orkę, siew, spulchnianie gleby i inne roboty polne.

Opracowuje się projekt budowy jeszcze jednej stacji maszynowo-traktorowej tego typu, w rejonie romanowskim; zostanie ona oddana do użytku jeszcze w roku bieżącym.

W nawadnianych rejonach doliny Donu powstaną w roku 1953 jeszcze cztery dalsze elektryczne stacje maszynowo-traktorowe.

ALBANSKA REPUBLIKA LUDOWA

Na drodze rozbudowy przemysłu

Na jednym z ostatnich posiedzeń Albańskiego Zgromadzenia Narodowego został raz jeszcze przedyskutowany i ostatecznie zatwierdzony budżet na rok 1952. Budżet ten jest wyrazem pokojowej polityki rządu ludowego oraz ludu albańskiego.

Jak wynika z cyfr, zawartych w budżecie w roku 1952 przewidziany jest ogólny wzrost produkcji przemysłowej o 81% w porównaniu z rokiem ubiegłym. Jeżeli chodzi o najważniejszą gałąź przemysłu albańskiego - górnictwo - to budżet przewiduje tu wydatki w wysokości 756 mln. lek t.zn. o 71% więcej niż w roku 1951. Na budowę nowych obiektów przemysłowych i wyposażenie ich w sprzęt przemysłowy, budżet przeznaczą sumę ponad 323 mln lek., na szkolenie zaś nowych kadr przemysłowych ponad 16 mln lek.

Projektowany wzrost produkcji w roku 1952 jest bardzo wysoki. Wydobycie miedzi ma wzrosnąć np. o 50% w porównaniu z rokiem ubiegłym, wydobycie ropy naftowej, mającej szczególnie wielkie znaczenie dla rozwoju gospodarki albańskiej o 42,5%. Plan gospodarczy na rok 1952 przewiduje ponadto ogólny wzrost budownictwa o 19% w porównaniu z rokiem 1951. Na budowę samych domów mieszkalnych wyasygnowano sumę 225 mln lek t.zn. 2,3 raza więcej niż w roku ubiegłym. Tym samym ludność albańska uzyska w roku 1952 nowych 105.000 m² powierzchni mieszkalnej.

W roku bieżącym rozpoczęta zostanie również budowa wielkiej cementowni we Vlora. Cementownia ta będzie stanowić jeden z najpotężniejszych obiektów przemysłu albańskiego. Całe wypo-

sażenie techniczne tego obiektu, który ma być wykonany w roku 1953, otrzymuje Albania od Związku Radzieckiego. W tym samym mieście zakończono niedawno budowę wielkiej wzorcowej łuszczeni ryżu. Ten obiekt przemysłowy powstał w związku ze stale zwiększającą się powierzchnią upraw ryżu na terenie kraju.

Zajmując się zagadnieniem uprzemysłowienia Albanii "Prawda" podkreśla olbrzymie tempo, w jakim następuje tu rozwój przemysłu górniczego oraz ^{kreśli perspektyw} jakie otwiera przed tą gałęzią produkcji realizacja planu pięcioletniego.

W roku 1955 produkcja ropy naftowej wzrośnie dwukrotnie w porównaniu z rokiem 1950, 2 - 3 razy wzrośnie wydobycie bitumu i chromu, ponad dziesięciokrotnie wydobycie rud miedzi, prawie 6-krotnie - węgla kamiennego. Albańskie Ministerstwo Górnictwa nie szczędzi trudów, aby zmechanizować w jak najwyższym stopniu najcięższe prace górnicze, co wiąże się z koniecznością podnoszenia kwalifikacji technicznych licznych rzesz robotniczych. Przy końcu pięcioletki ilość techników górniczych ma wzrosnąć siedmiokrotnie, inżynierów zaś - dziesięciokrotnie.

"Aussenhandels Nachrichten" donoszą o wielkiej rozbudowie przemysłu elektro-energetycznego. W chwili obecnej znajduje się w budowie linia wysokiego napięcia /35.000 volt/ łącząca Tiranę z Durres. Dzięki temu przewodowi prąd z elektrowni wodnej im. Lenina, uruchomionej w listopadzie ub. roku, oddany zostanie na usługi przemysłu i ludności w Durres, Kawaia i Chiak. Wspomniana linia będzie miała długość 38 km.

Należy zaznaczyć, że w ostatnim czasie zakończono budowę innej linii wysokiego napięcia, która zasila w energię zakłady rolnicze "Czerwona Gwiazda" w Kamza.

Jeszcze w tej chwili w trakcie budowy znajduje się największa albańska elektrownia wodna na rzece Mati, której ukończenie umożliwi stworzenie jednolitego systemu energetycznego w całym kraju.

W trosce o zaspokojenie najważniejszych potrzeb ludności, rząd ludowy oprócz popierania rozwoju wyżej wymienionych przemysłów, kładzie również silny nacisk na szybki i wszechstronny rozwój przemysłu spożywczego. Co roku powstają nowe zakłady przemysłowe, stare natomiast są ciągle rozbudowywane. W roku ubiegłym przemysł spożywczy wyprodukował o 47,16% więcej artykułów niż w roku 1950, w roku zaś bieżącym wyprodukuje o 23,5% więcej niż w roku 1951. Należy dodać, że produkcja przemysłu spożywczego z roku 1951 przekroczyła produkcję z roku 1938 o 257%.

BULGARSKA REPUBLIKA LUDOWA

Międzynarodowe Targi w Plovdiv

Bułgaria przygotowuje się do XV Międzynarodowych Targów w Plovdiv, które będą trwały od 31 sierpnia do 14 września roku bieżącego. Udział w Targach zgłosiły Węgry, Czechosłowacja, Chińska Republika Ludowa, Niemiecka Republika Demokratyczna i wiele innych krajów. Duże zainteresowanie wystawą przejawiają

wielkie firmy przemysłowe i handlowe Niemiec zachodnich, Austrii, Francji, Włoch i innych krajów kapitalistycznych. Szereg tych firm rozpoczęło już wysyłanie eksponatów.

Na terenach wystawy trwają obecnie ogromne prace budowlane przy przebudowie i rozbudowie poszczególnych pawilonów całego terenu Targów, przy wytyczaniu granic terenów wystawowych oraz organizacji różnych udogodnień.

Międzynarodowe Targi w Plovdiv zaprezentują sukcesy osiągnięte przez Bułgarską Republikę Ludową na drodze do socjalizmu. W największym pawilonie bułgarskim wystawiona będzie produkcja nowych gałęzi przemysłu - maszynowego, elektrycznego, chemicznego i innych powstałych w okresie ostatnich dwóch lat. Bułgaria zademonstruje również osiągnięcia w dziedzinie spółdzielczości produkcyjnej wsi bułgarskiej i mechanizacji rolnictwa.

CHINSKA REPUBLIKA LUDOWA

Pomyślne wykonanie planu Chin Wschodnich na I kwartał roku

bieżącego

Dzięki sukcesom osiągniętym przy wykonywaniu planu gospodarczego na r. 1951 w Chinach Wschodnich, chiński rząd ludowy określił obszerny plan dalszego rozwoju przemysłu w tym rejonie.

Plan Chin Wschodnich r. 1952 przewiduje wzrost produkcji przemysłowej o 50% w porównaniu z rokiem 1951. Zaprojektowano przy tym przyspieszenie obiegu środków obrotowych w przemyśle ciężkim o 17% a w lekkim o 20% oraz obniżenie kosztów własnych produkcji odpowiednio o 6% i o 8%. Szczególnie poważnie wzrośnie produkcja przemysłu włókienniczego. Produkcja przędzy bawełnianej wzrośnie w roku bieżącym w porównaniu do roku ubiegłego o 32,4% a tkanin bawełnianych o 23,6%. Produkcja tkanin drukowanych zwiększy się o 26,2%, wyrobów zaś dziewiarskich o 36%.

Plan przewiduje również znaczne podniesienie jakości produkcji, zwiększenie wydajności pracy i poprawę warunków bezpieczeństwa pracy.

W pierwszym kwartale roku bieżącego zakłady przemysłowe Chin Wschodnich wykonały pomyślnie zadania określone planem. Stalownie szanghajskie Nr. 1 i Nr. 2 przekroczyły plan produkcji walcówki stalowej o 4,9% a stali rafinowanej - o 8,9%.

Fabryki aparatów lekarskich Towarzystwa Farmaceutycznego Chin Wschodnich przekroczyły swój plan lutowy o 31,8%.

Fabryka izolatorów porcelanowych w Nankinie wykonała swój plan styczniowy w 112%. Fabryka żarówek przekroczyła plan w lutym o 56% itd.

Wykonuje się również pomyślnie plan produkcji tkanin bawełnianych. W państwowej fabryce w zanghaju przekroczono plan wyrobu przędzy bawełnianej o 3,1%, a tkanin bawełnianych o 2,9%.

Utworzenie Komitetu dla Popierania Rozwoju Handlu Międzynarodowego.

Chiński Komitet dla Popierania Handlu Międzynarodowego został powołany do życia w dn. 4.V, w związku z uchwałami Międzynarodowej Konferencji Gospodarczej w Moskwie.

Komitet składa się z 17 wybitnych przedstawicieli handlu, finansów, przemysłu, spółdzielczości, związków zawodowych i rządu.

Sekretarzem Generalnym Komitetu wybrany został Czi Czao-ting, zastępca Naczelnego Dyrektora Banku Ludowego Chin.

Uruchomienie eksportu tytoniu

Po raz pierwszy w historii Chiny rozpoczęły eksport tytoniu. Pierwsze dostawy skierowane zostały na początku kwietnia do Związku Radzieckiego i krajów demokracji ludowej. Obecnie eksport odbywa się już regularnie. W ten sposób w mniej niż trzy lata po swoim wyzwoleniu Chiny z importera przekształciły się w kraj, który jest w stanie nie tylko pokryć zapotrzebowanie wewnętrzne lecz może również eksportować tytoń. Nabywcy tytoniu chińskiego stwierdzają, że jego jakość jest w najwyższym stopniu zadawalająca.

W roku ubiegłym chińska produkcja tytoniu była prawie trzykrotnie wyższą niż w r. 1950, przy czym plon został przekroczony o 15%. Według wiadomości z rejonów uprawy tytoniu, tegoroczne zbiory nie będą mniejsze od zbiorów w roku ubiegłym.

Przed wyzwoleniem Chiny były uzależnione od importu tytoniu amerykańskiego. Obok tytoniu na rynku chińskim pojawiły się ogromne ilości papierosów amerykańskich. Import ten wywierał ujemny wpływ na produkcję wewnątrz-krajową. Tak np. rejon uprawy tytoniu w prowincji Szantung, bezpośrednio przed wyzwoleniem, był mniejszy o prawie 51%, a produkcja - prawie o 48%, niż w r. 1936.

W roku 1946 zostało zamkniętych w Szanghaju około 50 fabryk papierosów na 80 istniejących.

W r. 1950 rząd ludowy wprowadził zakaz importu papierosów a równocześnie przedsięwziął środki mające na celu rozwój krajowej uprawy tytoniu, co - jak wykazała produkcja w r. 1951 - dało pełny sukces.

C Z E C H O S Ł O W A C J A

Wystawa eksportowa w Zürichu

W Zürichu została otwarta wystawa czechosłowackich przemysłowych artykułów eksportowych. W otwarciu wystawy wzięli udział przedstawiciele rządu szwajcarskiego i korpusu dyplomatycznego.

Nowe sukcesy przemysłu

W nowopowstającym czechosłowackim kombinacie hutniczym im. Klementa Gottwalda, w miejscowości Kuncice około Ostrawy, dzięki wielkiej ofiarności załogi robotniczej, udało się już na początku czerwca br. otrzymać stal z drugiego, dopiero co uruchomionego martenowskiego pieca.

Fundamenty pod trzeci piec martenowski zostały położone na 37 godzin przed zaplanowanym terminem. Na fundamentach tych, do budowy których zużyto ponad 4.000 m³ betonu powstanie już wkrótce nowy potężny piec, który umożliwi podnieść produkcję przemysłu ciężkiego na nowy, wysoki poziom.

W życiu gospodarczym Czechosłowacji bardzo poważną rolę zajmuje przemysł szklany. W ramach realizowanego obecnie planu pięcioletniego ma nastąpić całkowita zmiana struktury tego przemysłu. W celu kompletnego uniezależnienia się od rynków kapitalistycznych, podlegających silnym wahanom koniunkturalnym, czechosłowacki przemysł szklany postawił sobie za cel przestawienie swojej produkcji z wyrobów luksusowych na wyroby czysto techniczne. Realizacja tego celu wymaga jednak z jednej strony rozbudowy istniejących dotychczas zakładów, z drugiej zaś - zastąpienia importowych surowców zagranicznych, surowcami krajowymi. Na drodze tej przemysł czechosłowacki dokonał już poważnych postępów. Podczas gdy szkło techniczne stanowiło w r. 1947 21% całkowitej produkcji, w r. 1950 odsetek ten podniósł się do 33%. Ponadto w pierwszym roku pięcioletki czechosłowacki przemysł szklany wyprodukował cały szereg nowych wyrobów, jak np. włókna szklane, teleskopy, rury szklane itp. Produkcja każdej gałęzi przemysłu szklanego została w dużym stopniu zmechanizowana, dzięki zastosowaniu różnych typów maszyn automatycznych. Wzrosła również produkcja szkła szlachetnych na skutek zwiększenia się popytu zarówno ze strony konsumentów krajowych, jak i ze strony rynków zagranicznych.

W pierwszym roku planu pięcioletniego powstały nowe zakłady przemysłowe dla produkcji szkła technicznego. Ponadto został kompletnie zmodernizowany stary park maszynowy.

Według ostatnich doniesień prasy, czechosłowacki przemysł farmaceutyczny uzyskał znaczne polepszenie jakości produkowanej przez siebie penicyliny. I tak np. udało się wyprodukować penicylinę w formie krystalicznej, jak również penicylinę procainową o bardzo długim okresie ważności. Zakłady penicyliny w Rostokach podwyższony na rok bieżący o 32% plan produkcji wykonały już w 104%.

Budowa nowych zapór wodnych

Produkcja energii elektrycznej w Czechosłowacji ma osiągnąć przy końcu planu 5-letniego, tj. w 1953 r, 11.200 mln. kWh, czyli trzykrotnie więcej niż w okresie przedwojennym. Szczególnie nastąpi wielki rozwój elektryfikacji wsi słowackich, które dotychczas w minimalnym tylko stopniu korzystały z prądu elektrycznego. Ponadto wyprodukowanych

będzie dodatkowych 300 mln kWh na pokrycie zapotrzebowania przemysłu. Planowane zwiększenie wydajności elektrowni do 3.700 MW w 1953 r., związane jest z uruchomieniem nowych siłowni przy budowanych ostatnio zaporach wodnych. W chwili obecnej budowana jest tama w Slapach niedaleko Pragi oraz szereg tam, w pobliżu Ostrawy, nowego czechosłowackiego centrum ciężkiego przemysłu. M.in. na obszarze tym powstaje tama koło Bogumina, oraz w miejscowości Lucina, która zasilać będzie przemysł okręgu Karwińskiego.

NIEMIECKA REPUBLIKA DEMOKRATYCZNA

Nowe zadania budownictwa gospodarczego.

W czasie II Konferencji SED wicepremier Ulbricht omówił w swym przemówieniu zadania budownictwa gospodarczego na obecnym etapie. Mówca stwierdził m.in. co następuje:

W okresie od III zjazdu SED do II Konferencji Partii nastąpił dalszy rozwój gospodarki narodowej i wzrost stopy życiowej ludności. Zadania planu 5-letniego zostały przekroczone w wyniku wielkiego entuzjazmu klasy robotniczej oraz przyjaznej współpracy robotników z inteligencją w przemyśle uspołecznionym. W roku 1951 produkcja przemysłowa w porównaniu z 1950 rokiem wzrosła o 22,2%. W roku bieżącym zanotować należy również bardzo wysokie tempo rozwoju przemysłu. W pierwszym półroczu 1952 produkcja wzrosła o 15,2% w porównaniu z tym samym okresem 1951 r. W najważniejszych działach przemysłu, tj. w przemyśle energetycznym, hutniczym, w przemyśle budowy maszyn, w przemyśle chemicznym i w innych dziedzinach zadania planu 5-letniego są z reguły wykonywane z nadwyżką. Jednakowoż na niektórych ważnych odcinkach plan nie został wykonany. Należą tu takie działy, jak wydobywanie węgla kamiennego, wydobywanie rudy żelaznej, produkcja cementu i nawozów fosforowych. Przyczyną tego jest brak odpowiedniego kierownictwa ze strony organów gospodarczych i partyjnych, zarówno w dziedzinie organizacji procesu pracy, jak również mechanizacji procesu technicznego.

W pierwszym półroczu 1952 r. wartość produkcji przemysłowej, stanowiącej nadwyżkę ponad plan, wynosi 2,5 mln marek.

Ostatnio liczba socjalistycznych zakładów przemysłowych znacznie wzrosła, gdyż rząd radziecki oddał NRD 66 zakładów należących do radzieckiego towarzystwa akcyjnego.

Sektor uspołeczniony i spółdzielczy gospodarki narodowej stał się mocną podstawą gospodarczą nowego ustroju. Udział sektora uspołecznionego w produkcji przemysłowej /brutto/ wynosił w 1950 roku 73,1% w 1951 roku - 79,2% i z końcem 1952 roku wyniesie 81%.

Liczba osób zatrudnionych w przemyśle NRD była w 1951 r. o 11,7% wyższa niż w 1950 r. i w ciągu pierwszej połowy 1952 r. wzrosła w porównaniu z pierwszą połową 1951 r. o 5,7%. Wydajność pracy w uspołecznionych zakładach wzrosła w 1951 r. o 12% w porównaniu z 1950 r.

W rolnictwie osiągnięto wyniki przekraczające plan. W wielu wsiach robotnicy rolni, pracujący chłopci i dawni przesiedleńcy przystąpili samorzutnie do wspólnej uprawy roli, by lepiej wykorzystać współczesną technikę. Nie ulega wątpliwości, że postępy demokratyzacji kraju i sukcesy na odcinku gospodarczym, jak również wzrost uświadomienia klasy robotniczej i większości mas pracujących - osiągnęły taki stopień, że budowa socjalizmu stała się podstawowym zadaniem.

Zgodnie z propozycjami Świata pracy Komitet Centralny SED postanowił obecnie zaproponować planową budowę socjalizmu w Niemieckiej Republice Demokratycznej. Budowa podstaw socjalizmu odpowiada wymogom ekonomicznego rozwoju kraju i interesom klasy robotniczej i wszystkich ludzi pracy.

Jakie nowe zadania należy rozwiązać, by stworzyć w przemyśle NRD podstawy socjalizmu - zapytuje dalej wicepremier Ulbricht? Przede wszystkim należy przyspieszyć rekonstrukcję wielkich zakładów przemysłowych na bazie postępowej technologii. Należy opanować dysproporcje, jakie wynikły w rezultacie rozbitcia Niemiec, przyswoić postępową naukę techniczną, podwyższyć wydajność pracy i wprowadzić rozrachunek gospodarczy we wszystkich uspołecznionych zakładach.

Dążąc do podniesienia pracy na wyższy poziom techniczny, Biuro Polityczne SED zwróciło się do Biura Politycznego WKP/b/ z prośbą o dostarczenie nowoczesnych maszyn budowlanych, jak również nowoczesnych maszyn i urządzeń bezpieczeństwa dla wyposażenia niektórych kopalń oraz szeregu nowoczesnych instrumentów, koniecznych dla prowadzenia badań geologicznych. Prośba Biura Politycznego SED została uwzględniona i odpowiednie porozumienia zostały już zawarte. Ma to olbrzymie znaczenie, bowiem im bardziej NRD staje się niezależna od dostaw z krajów kapitalistycznych, tym korzystniejsza jest jej pozycja przy zawieraniu traktatów handlowych na zasadzie równości.

Tempo rozwoju produkcji przemysłowej i zaopatrzenie ludności zależy od podwyższenia wydajności źródeł energetyki. Dlatego rzeczą pierwszej wagi jest budowa maszyn energetycznych i zwiększenie produkcji elektrogeneratorów. Zadanie to NRD może wykonać, ponieważ posiada wszelkie dane ku temu.

"Zakładając, że entuzjazm klasy robotniczej i mas pracujących wzrośnie jeszcze bardziej, że nowe techniczne środki pomocnicze zostaną zastosowane i że rozrachunek gospodarczy zostanie wzmocniony, oświadczył wicepremier Ulbricht - możemy stwierdzić - iż mimo dodatkowych wydatków obronnych będziemy w stanie plan 5-letni we wszystkich jego pozycjach wykonać i to również na odcinku podniesienia stopy życiowej ludności".

Lista Central Handlu Zagranicznego

Dyrekcja Naczelna: Deutsche Immen - und Aussenhandel, Haupt-
direktion, Berlin 8, Französischestrasse 24, tel.42.00.55.
Transakcje kompensacyjne.
DIA Kompensation, Berlin W.8 Französischestrasse 24 tel.42.00.55.

Metale: DIA.Metall, Berlin NW 7,
Luisenstrasse 77, tel. 42.27.21 i 42.34.81

Maszyny: DIA. Maschinenbau, Berlin W 8
Mauerstrasse 77, tel. 42.27.21 i 42.34.81

Mechanika precyzyjna: DIA.Feinwerk-Technik, Berlin C 2,
Schicklerstrasse 7, tel. 51.48.71 i 51.78.49

Materiały elektrotechniczne: DIA.Elektro-Technik,
Berlin W 8, Mauerstrasse 77, tel. 42.90.50

Artykuły chemiczne: DIA. Chemie, Berlin C 2,
Dircksenstrasse 40, tel. 42.79.90

Szkło i wyroby ceramiczne: DIA: Glas und Keramik, Berlin NW 7
Luisenstrasse 61, tel. 42.52.56

Węgiel, minerały, nawozy sztuczne: DIA.Bergbau, Berlin W 8,
Jägerstrasse 55, tel. 52.21.39 i 52.15.76

Tekstylia i skóry: DIA, Textil, Berlin W 8,
Behrenstrasse 46, tel. 42.00.55

Celuloza i papier: DIA.Papier und Druck, Berlin W 8,
Behrenstrasse 22, tel. 42.86.21

Drzewo: DIA. Holtz, Berlin 8
Mauerstrasse 77, tel. 42.90.50

Artykuły spożywcze: DIA. Nahrung, Berlin C 2,
Schicklerstrasse 7, tel. 51.01.31

Artykuły różne /instrumenty muzyczne, zabawki, galanteria
itd/ DIA, Kulturwaren, Berlin C 2
Schicklerstrasse 7, tel. 51.01.31

RUMUNSKA REPUBLIKA LUDOWA

Rozwój przemysłu włókienniczego

Rumuński przemysł włókienniczy posiadał jeszcze w nie-
dalekiej przeszłości wszelkie cechy kapitalistyczne. W prze-
myśle tym odgrywały najważniejszą rolę koncerny, które całe
zapotrzebowanie na wyposażenie maszynowe i surowce pokrywały
wyłącznie na rynkach zagranicznych. W okresie 1930 - 1940
rumuński przemysł włókienniczy przeżywał okres całkowitego
upadku. Stan ten odzwierciedlał się w ciągle wzrastającej
pauperyzacji ludności, co w konsekwencji prowadziło do kurcze-
nia się rynku wewnętrznego. Amortyzacja urządzeń zakładów włó-
kienniczych osiągnęła przed II Wojną Światową 50% na odcinku
przedsiębiorstwa, 40% w tkactwie i 60% w apreturze. Upadek ru-
muńskiej produkcji włókienniczej został również przyspieszony

na skutek olbrzymich wpływów międzynarodowych karteli, które po usunięciu wszystkich swych konkurentów panoszyły się bezkarnie na rynku rumuńskim.

W zakresie decydującego dla przemysłu włókienniczego surowca jakim jest bawełna, Rumunia była skazana w dużym stopniu na import. W r. 1938 - 43,3% ogólnego zapotrzebowania Rumunii na włókna bawełniane pokrywane było zakupami na rynkach zagranicznych. Większość tego surowca była sprowadzana już w formie przędzy, jakkolwiek w kraju istniały wszelkie możliwości do rozwoju przędzalnictwa. Dopiero ustrój demokracji ludowej, oraz pomoc Związku Radzieckiego pozwoliła na wszechstronny rozwój rumuńskiego przemysłu włókienniczego.

Rumuńskie zakłady włókiennicze przerabiają obecnie dostarczoną na bardzo korzystnych warunkach bawełnę radziecką. Dostawy radzieckich nasion selekcyjnych, jak również stosowanie przodujących radzieckich metod agrotechnicznych przyczyniły się do zapewnienia Rumuńskiej Republice Ludowej własnej bawełnianej bazy surowcowej. Wkrótce już przemysł rumuński będzie mógł pokrywać całe swoje zapotrzebowanie na bawełnę z krajowych zasobów surowcowych.

Zarówno produkcja przemysłu włókienniczego Rumuńskiej Republiki Ludowej jak i popyt na jego wytwory znacznie się powiększyły. Jeśli produkcję wyrobów wełnianych i bawełnianych w r. 1948 przyjmiemy za 100, to wskaźnik produkcji artykułów bawełnianych wyniósł w r. 1950 - 176,2 a w r. 1951 - 213, podczas gdy wskaźniki tkanin wełnianych wyniosły odpowiednio 187 i 215. W porównaniu z r. 1949 ludność zakupiła w roku 1950 o 24% więcej tkanin bawełnianych i o 82% tkanin wełnianych oraz o 12% więcej tkanin jedwabnych. W r. 1951 w stosunku do roku 1950 odsetek ten, jeśli chodzi tkaniny bawełniane zwiększył się o dalsze 18,3% a w tkaninach wełnianych nawet o 20,2%.

Możliwości zbytu tekstylii na rynku wewnętrznym stają się obecnie nieograniczone ze względu na stale rosnące zapotrzebowanie ludności na towary konsumpcji masowej. W ciągu ubiegłego roku utworzono szereg nowych przedsiębiorstw włókienniczych, a park maszynowy starych przedsiębiorstw został zmodernizowany. Okolice, które dawniej nie znały żadnego przemysłu, zamieniają się w duże ośrodki przemysłowe. Również i wyposażenie techniczne dla przemysłu włókienniczego jest w coraz większym stopniu dostarczane przez rodzinny przemysł rumuński. I tak np. po raz pierwszy w Rumunii produkowane są warsztaty tkackie, gremplarki, maszyny do przędzenia i odziarniania bawełny itp.

Sukcesy osiągnięte na polu współzawodnictwa pracy umożliwiły w ciągu ostatnich lat systematyczne obniżanie cen wyrobów włókienniczych.

Przeprowadzona w dniu 28 stycznia 1952 r. obniżka cen z okazji przeprowadzenia reformy walutowej, wyniosła na od-cinku wyrobów włókienniczych 15%. Wkrótce wszystkie wytwory włókiennicze będą sprzedawane po cenach jednolitych.

W rumuńskim przemyśle włókienniczym panowało w okresie przedwojennym wielkie bezrobocie. Dziś bezrobocie nie tylko zostało usunięte, ale przemysł ten potrzebuje coraz więcej

rąk do pracy i to rąk wykwalifikowanych. Państwo kładzie wielki nacisk na kształcenie nowych wyspecjalizowanych kadr dla tej gałęzi przemysłu.

W roku 1951 powstał w Rumunii Instytut Badawczy Przemysłu Włókienniczego, Skórzanego i Gumowego, którego zadaniem jest rozwiązywanie ważnych problemów technicznych i gospodarczych tych gałęzi produkcji.

Pola ryżowe nad Prutem

Prawie 1/3 wielkiego obszaru na południowym brzegu Prutu, wynoszącego 100.000 ha stanowiły do niedawna nieprzebyte błota. Rząd ludowy potrafił jednak zmienić całkowicie wygląd tego obszaru. Już w r. 1948 została wybudowana wzdłuż Prutu tama długości 42 km, którą ostatecznie przedłużono o dalszych 14,5 km. Dzięki temu wielkie obszary ziemi uchronione zostały przed powodzią, stając się polami uprawnymi. Na terenach tych, przy zastosowaniu odpowiedniego nawodnienia, prowadzona jest uprawa ryżu, warzyw i innych roślin. Dzięki temu zwiększyło się znacznie zaludnienie tych terenów, które już dziś zaopatrują wiele rejonów Rumunii w artykuły żywnościowe. Drenowanie ziemi, nawadnianie, prace ochronne przeciwko niebezpieczeństwu powodzi, budowa urządzeń rybackich, elektryfikacja wsi - wszystko to realizowane jest w ramach planu pięcioletniego. Jest rzeczą oczywistą, że realizowane prace doprowadzą ten rejon do rozkwitu gospodarczego oraz przyczynią się do podniesienia stopy życiowej mas pracujących.

WĘGIERSKA REPUBLIKA LUDOWA

Elektryfikacja kraju

W okresie wykonywania 3-letniego planu odbudowy gospodarczej kraju, robotnicy węgierscy odbudowali i rozbudowali zniszczone podczas wojny elektrownie; zelektryfikowali 455 wsi, 25 osiedli, 84 stacje maszynowo-traktorowe i 29 gospodarstw państwowych.

Plan pięcioletni przewiduje dalszą elektryfikację kraju. Produkcja energii elektrycznej wynosić ma w ostatnim roku planu 6-6,5 mld. KW, czyli niemal trzykrotnie więcej niż w roku 1949. W pierwszym roku planu pięcioletniego produkcja energii elektrycznej w Węgierskiej Republice Ludowej wzrosła o 18,4%, w drugim zaś o 18,9%. Zgodnie z planem buduje się obecnie szereg nowych elektrowni o wielkiej zdolności produkcyjnej; największą z nich jest elektrownia imienia "7 Listopada" w okolicach miasta Inoty, pracująca na węglu brunatnym. W szybkim tempie postępuje budowa elektrowni wodnej na rzece Cisie. Ilość energii, którą będzie ona produkować, przekroczy 55 mln kW rocznie, co pokryje całkowicie zapotrzebowanie wszystkich przedsiębiorstw przemysłowych i miast położonych na lewym brzegu Cisy. Wzrost produkcji energii elektrycznej da możliwość przyłączenia do sieci elektrycznej nowych setek wsi. W okresie pierwszych dwóch lat planu pięcioletniego zelektryfikowano 284 wsi, 145 państwowych gospodarstw rolnych, 121 spółdzielni

produkcyjnych i 63 stacje maszynowo-traktorowe. Do końca pięciolatki przewiduje się zelektryfikowanie wszystkich pozostałych wsi węgierskich.

Europejskie kraje kapitalistyczne

Europejska Unia Płatnicza w czerwcu br.

Jak wynika z czerwcowego obrachunku Europejskiej Unii Płatniczej pozycję wierzycielską zajmowały następujące państwa: Francja, Niemcy zachodnie, Belgia, Holandia, Szwecja, Norwegia.

Szczególne zainteresowanie wywołuje poprawa pozycji Francji w stosunku do E.P.U. Francja, która od sierpnia 1951 r. do marca 1952 r. była zawsze dłużnikiem Unii, zaś w kwietniu i maju zrównoważyła swoją pozycję płatniczą, osiągnęła w czerwcu nadwyżkę w wysokości £ 25,7 mln. Rzeczoznawcy wątpią jednak, czy uda się Francji utrzymać przez dłuższy okres czasu w roli wierzyciela Unii, nie wierzą bowiem w długotrwałą skuteczność stosowanego przez Francję zabiegu restrukcji importowych.

Nadwyżka Belgii w czerwcu wyniosła £ 16,8 mln wobec £ 17,5 mln w maju. Ogólna nadwyżka Belgii w II kw. w EPU wyniosła tym samym £ 51,2 mln. Głównym wierzycielem czerwcowym Unii były Niemcy zachodnie. Nadwyżka ich wyniosła £ 75,5 mln wobec £ 66,4 mln w maju. Połowa tej sumy zostanie wypłacona Niemcom zachodnim w dolarach lub złotych. Holandia osiągnęła nadwyżkę £ 16,8 mln wobec £ 11,2 mln w maju, Szwajcaria zaś £ 5 mln. Wśród krajów skandynawskich udało się w czerwcu osiągnąć nadwyżkę jedynie Norwegii. Nadwyżka ta wyniosła £ 2,2 mln wobec £ 2,8 mln w maju.

Szwecja posiadała deficyt wynoszący £ 14,9 mln wobec £ 7 mln nadwyżki w maju. Deficyt duński wyniósł £ 7,8 mln wobec £ 5,5 mln w maju.

Wielka Brytania zajmuje w dalszym ciągu pierwsze miejsce wśród krajów dłużniczych. Jej czerwcowy deficyt wyniósł £ 41 mln wobec £ 49,4 mln w maju. Włochy miały deficyt wynoszący £ 20,5 mln wobec £ 22,4 mln w maju. W ten sposób, zebrane przez Włochy, po przekroczeniu swej kwoty, nadwyżki, które wyniosły w maju £ 22,9 mln zostały zlikwidowane. Saldo ujemne Portugalii wyniosło w czerwcu £ 7,8 mln wobec £ 5,8 w maju skutkiem czego osiągnięte przez nią, po przekroczeniu swej kwoty, nadwyżki wykazały nowy spadek o £ 7,8 mln, osiągając sumę £ 14,4 mln.

Wśród t.zw. "strukturalnych" dłużników, korzystających z amerykańskich dostaw, Turcja miała w czerwcu, czyli w ostatnim miesiącu amerykańskiego roku finansowego, poważny deficyt w E.P.U., wynoszący £ 20,1 mln /w maju £ 15,6 mln/, Grecja £ 28,7 mln / £ 2,4 mln/, Austria £ 2,3 mln / £ 1 mln/. Również Islandia, której poszczególne deficyty miesięczne wahały się w stosunkowo wąskich granicach, wyszła z rozliczenia czerwcowego z dość poważnym saldem ujemnym, wynoszącym £ 1,9 mln.

Sytuacja gospodarczaHandel zagraniczny

Od wielu miesięcy trwa już stały spadek eksportu austriackiego. Eksport w kwietniu wykazywał najniższy stan od sierpnia 1950 r. Ze względu na spadek cen na rynkach światowych, oraz z wielu innych powodów, towary austriackie nie są w stanie konkurować z towarami obcymi. Czynniki rządowe określiły jako niezbędne minimum, utrzymanie eksportu na poziomie miesięcznym 1 mld sch. W rzeczywistości Austria wyeksportowała w kwietniu towarów za 838 sch. Szczególnie ostro uwydatniły się trudności eksportowe w przemyśle papierniczym, celulozowym i włókien sztucznych. O ile przemysł papierniczy w początkach tego roku zabezpieczony był zamówieniami ca na pół roku, to obecnie w związku ze spadkiem cen na rynkach światowych zamówienia te, albo zostały stornowane, albo też dostawcy zgodzili się na poważną obniżkę ceny. Obecnie zamówienia zagraniczne są bardzo małe i fabryki wkładają dużo wysiłku w to, by w ogóle utrzymać produkcję. Sytuacja pogorszyła się jeszcze i przez spadek zamówień na rynku wewnętrznym.

Najbardziej skurczył się eksport tekstylii, wyrobów z papieru i tektury. Towary te wykazują spadek eksportu w kwietniu br o 67,8 mln sch. z ogólnej sumy 103 mln sch., o które zmniejszył się cały eksport austriacki w tym miesiącu. Jeżeli eksport będzie się dalej kurczył w tym samym stopniu - to Austria będzie musiała poważnie ograniczyć import surowców, ze względu na brak pokrycia.

Według doniesienia "Statistische Nachrichten", import austriacki za pierwsze 4 miesiące br. wyniósł 4.295 mln sch., eksport zaś - 3.516 mln sch. Ujemne saldo bilansu handlowego wyniosło tym samym 973 mln sch.

Trudności w rozwoju handlu zagranicznego Austrii nie doznały żadnej zmiany również i w maju br. Według tymczasowych obliczeń Centralnego Urzędu Statystycznego, przywóz w maju osiągnął 1.051 mln sch, a wywóz 845 mln sch., niedobór wynosił zatem 206 mln sch. W porównaniu z kwietniem zaznaczył się wzrost importu o 60 mln sch, a eksportu o 6 mln, czyli niedobór wzrósł o 54 mln sch. Uwzględniając, że import marshallowski wynosił w kwietniu 160 mln sch, a w maju 200 mln sch. sytuacja przedstawia się w jeszcze gorszym świetle. W ciągu 5 miesięcy - od stycznia do maja - przywóz w handlu zagranicznym wynosił 5.346 mln sch, czyli 82%, przywóz z planu Marshalla - 1.173 mln, czyli 18% całego importu, podczas gdy eksport osiągnął tylko 4.362 mln sch. Analizując bardzo niekorzystny rozwój austriackiego handlu zagranicznego, "Public Ledger" stwierdza za raportem Austriackiej Izby Handlowej, że jedną z głównych przyczyn obecnego kryzysu jest bardzo poważna sytuacja finansowa, wynikła m.in. na

skutek silnych ograniczeń kredytowych. Wiele firm austriackich staje się poprostu niewypłacalnymi. Austriacki "Internationale Wirtschaft" dodaje, że trudności finansowe doją się do tego stopnia że znaki wielu gałęziom przemysłu austriackiego, że nie jest on w stanie wykonać przyjętych zamówień. Pismo podkreśla szczególnie ciężkie położenie przemysłu szklanego.

Wspomniany wyżej "Public Ledger" stwierdza również, iż zbyt artykułów włókienniczych ciągle spada. Przemysły maszynowy, hutniczy i elektrotechniczny anulowały przyjęte dawniej zamówienia. Spadek bardzo znacznie eksport drzewa i mebli.

Austriacki "Institut für Wirtschaftsforschung" charakteryzując w swym ostatnim sprawozdaniu miesięcznym gospodarkę austriacką, stwierdza, iż znajduje się ona obecnie pod znakiem osłabienia koniunktury na rynkach światowych i popytu wewnętrznego. Te t.zw. "wysiłki stabilizacyjne", do których należy zaliczyć wspomnianą wyżej rządową akcję restrakcji kredytowych oraz ograniczenie inwestycji państwowych, przyspieszają w rezultacie spadek siły nabywczej ludności i wzrost bezrobocia.

Proklamowane w swoim czasie zniżki cen zostały przeprowadzone jedynie w tych gałęziach przemysłu, które zostały dotknięte przez kryzys. Zniżki te jednak bynajmniej nie na-
dały za spadkiem cen na rynkach światowych. Natychmiastowe podniesienie taryf i szeregu opłat uczyniły tę zniżkę praktycznie bez znaczenia.

Czerwcowy raport "Bundeskammer für Gewerbliche Wirtschaft" stwierdza, że spodziewane w maju częściowe ożywienie obrotów handlowych nie nastąpiło. Przeciwnie nawet, handel austriacki przeżywa nowe trudności na skutek nowego podniesienia cen frachtów, opłat stemplowych oraz cen materiałów pędnych.

Produkcja

Jak donosi "BIKI", prawie codziennym zjawiskiem w życiu gospodarczym Austrii jest zamykanie zakładów przemysłowych, produkujących artykuły pierwszej potrzeby. Wraz z zamknięciem wielu fabryk włókienniczych, przemysł obuwniczy przechodzi na skrócony tydzień pracy.

Według austriackich danych statystycznych, w maju było 124.367 bezrobotnych. W porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku, oznacza to wzrost ilości bezrobotnych o 26.217. Wyżej wymienione cyfry nie obejmują robotników pracujących tylko po kilka dni w tygodniu. Zjawisko to jest najczęściej spotykane w przemyśle tekstylnym i obuwniczym Wiednia.

Jak donosi "Österreichische Volkstimme", w fabryce obuwniczej "Witman" zwolniona została cała załoga robotnicza. Firma "Brunnmüller" zwolniła również całą załogę za czterotygodniowym wypowiedzeniem. Ponadto została całkowicie unieruchomiona jeszcze jedna fabryka obuwnicza, oraz szereg innych fabryk artykułów powszechnego użytku.

Ogólny wskaźnik Austriackiej produkcji przemysłowej spadł w/g doniesienia "New York Herald Tribune" /1948 r.=100/ ze 191 w marcu b.r. na 183 w kwietniu b.r.

Bilans płatniczy

Bilans płatniczy w roku gosp. 1951/52 wykazuje wydatki na przywóz i usługi w wysokości \$ 674 mln. Ogólna suma dochodów wynosi \$ 560 mln. tak, że łącznie z operacją kredytową, przeprowadzoną w ramach EPU, saldo ujemne bilansu płatniczego osiągnęło sumę \$ 120 mln. W wydatkach mieści się suma około \$ 600 mln., na potrzeby importu oraz na koszty transportu i usług około \$ 70 mln. Po stronie przychodów eksport osiągnął sumę około \$ 480 mln., wpływ z turystyki \$ 25 mln. i t.zw. niewidzialne dochody - blisko \$/ 50 mln.

F R A N C J A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Deficyt francuskiego handlu zagranicznego wzrósł w czerwcu b.r. o ponad 8 mlrd.fr. Deficyt ten, który w poprzednich miesiącach - w wyniku poważnych ograniczeń importowych - zmniejszył się, osiągnął w czerwcu b.r. 39,3 mlrd.fr./w maju - 31 mlrd.fr./. Jest to rezultatem zwiększonego importu, który w czerwcu wyraził się liczbą 108 900 mln.fr., podczas gdy w maju importowano za 97 783 mln.fr. Eksport zwiększył się do 69 600. /z 66 842 - w maju/.

Od mniej więcej roku francuski handel zagraniczny kształtuje się wybitnie niekorzystnie. Wzrastający deficyt i wyczerpanie zapasów złota zmusiły rząd francuski do ograniczenia importu. Wprawdzie ostatnio deficyt zmniejszył się i równowaga w łonie Europejskiej Unii Płatniczej została przywrócona, lecz nastąpiło to na skutek ograniczeń importowych. Eksport natomiast jest niewystarczający i nie osiąga poziomu roku ubiegłego.

W takim kraju jak Francja nie można zrównoważyć bilansu handlowego samą tylko drogą ograniczeń importu, gdyż import ten obejmuje w pierwszym rzędzie niezbędne surowce. Punkt ciężkości leży zatem w eksporcie. Jednakowoż na drodze rozwoju eksportu znajduje się wiele przeszkód. Największą z nich jest rozpiętość cen francuskich i zagranicznych, albowiem od lipca 1950 r., kiedy rozpoczęły się perturbacje na światowych rynkach kapitalistycznych, aż do lutego, względnie marca b.r. ceny hurtowe wzrosły o 9% w St.Zjednoczonych, o 15% we Włoszech, o 24% w Belgii, o 26% w Niemczech zachodnich, o 28% w W.Brytanii i o 40% we Francji.

Jest zatem rzeczą konieczną obniżyć ceny francuskie do poziomu cen światowych. W tym celu udzielono eksporterom specjalnych ułatwień i rząd gotów jest przyznać im dalsze ulgi w dziedzinie podatkowej i z tytułu świadczeń socjalnych oraz przewiduje ewentualnie nawet subwencjonowanie eksportu. Na tego rodzaju subwencje przewiduje się sumę 50 mlrd.fr. na okres

ostatnich 8 miesięcy br. finansowego. Należy tu dodać, iż eksporterzy, wysyłający towary do ZSRR i krajów demokracji ludowej, wyłączeni będą z tej pomocy.

Jednakowoż pomoc taka - stwierdza "Le Monde" - ma swoje granice i gdyby miała ona zbyt obciążyć budżet, pociągnęłoby to niezawodnie za sobą ponowny wzrost ogólnego poziomu cen.

Zresztą eksport nie jest tylko kwestią cen. Zależy on również od stanu popytu na rynkach zagranicznych. Z drugiej jednak strony depresja gospodarcza w Stanach Zjednoczonych oraz wzmocnienie i tak już bardzo silnego protekcjonizmu, mogą zniwelować wszelkie próby obniżki cen, które Francja mogłaby poczynić.

Jest rzeczą jasną, że koniunktura obecna nie działa na korzyść Francji, która jednak gotowa jest uczynić wszystko, celem poprawy swojej sytuacji eksportowej z wyjątkiem jednej rzeczy, jak oświadczył Pinay, mianowicie dewaluacji franka, którego kurs postanowił on utrzymać "wbrew wszystkiemu i wszystkiemu".

Otwarty pozostaje nadal również problem francuskiego importu na III kw. br.

Na początku lipca rozpoczął w Paryżu obrady utworzony przez O.E.E.C. Dyrektoriat Handlowy, jako organ doradczy w sprawach dotyczących polityki handlowej tej organizacji. Na pierwszym planie obrad Dyrektoriatu figuruje kwestia badania francuskiego programu importu na III kw. br. Przypuszczalnie plan francuski poddany będzie ostrej krytyce. Jak wiadomo, plan francuski zmierza do wprowadzenia dalszych ograniczeń importowych na III kw. br. Suma importu, która w II kw. wynosiła \$ 140 mln, ma być w bież. kwartale zredukowana do \$ 125 mln. Redukcji mają ulec towary nieodzownie potrzebne dla życia gospodarczego Francji. Kontyngent tych towarów został obniżony na \$ 93 mln w miejsce dotychczasowej sumy \$ 100 mln. Co do importu innych towarów, to zasadniczo ma on być nadal ustalony w wysokości 50% sumy przywozu z 1951 r., natomiast co do wyrobów bawełnianych podstawą ustalenia kontyngentów ma być nie efektywny import z 1951 r., lecz przeciętna roczna cyfra przywozu z lat 1929 - 1938, co w rezultacie oznaczałoby dalsze obniżenie kontyngentów materiałów bawełnianych o 75%. Suma ogólna tradycyjnego importu uległaby w ten sposób redukcji do sumy nieco ponad \$ 25 mln, wobec dotychczasowej sumy \$ 28,5 mln. Jak się wydaje, w tym ostatnim wypadku chodzi głównie o to, aby przyjść z pomocą przemysłowi bawełnianemu we Francji, znajdującemu się obecnie w obliczu trudności zbytu. Ta okoliczność jednak będzie przedmiotem skrupulatnych badań ze strony Dyrektoriatu Handlowego, gdyż wedle postanowień liberalizacyjnych, obowiązujących O.E.E.C. w dziedzinie wydawania licencji przywozowych, należy baczyć na to, aby ograniczenia w imporcie, które okażą się konieczne ze względów dewizowych, nie były nadużywane dla celów protekcjonizmu handlowego. Zresztą Dyrektoriat Handlowy miał się zająć trudnościami, które powstały z okazji przeprowadzenia programu przywozu w II kw. br. i który wywołał nieprzychylnie nastroje u partnerów Francji.

x/ zarówno towarów kontyngentowych bilateralnie jak i towarów przedtem liberalizowanych.

P r o d u k c j a

Wskaźnik¹ francuskiej produkcji przemysłowej w maju br. w porównaniu z kwietniem br. kształtowały się wg. "New York Herald Tribune" następująco /1938 r. = 100/

	1 9 5 2 r. kwiecień	maj x/
Wskaźnik ogólny	149	145
węgiel	121	119
energia elektryczna	206	197
ropa naftowa	307	310
ruda żelazna	124	123
żelazo i stal	180	182
przemysł samochodowy	204	194
przemysł włókienniczy	107	-
materiały budowlane	182	186
chemikalia	127	124
przemysł papierniczy	113	95
przemysł szklany	159	151

Organ kół finansowych "Les Echos" zamieścił artykuł jednego ze swych współpracowników, który odbył dłuższą podróż po terenach wschodniej Francji. Właściciele gałęzi przemysłu dotkniętych kryzysem oświadczyli mu, że przyczyną obecnego zastoju jest fakt, iż zdolności nabywcze ludności pracującej są zbyt niskie. Wyjście z krytycznej sytuacji widzą przemysłowcy w przeprowadzeniu autorytatywnej stabilizacji cen, połączonej z podwyżką płac o 10 do 15%.

Komentując powyższy artykuł "Humanité" stwierdza, że nawet sami przedsiębiorcy przyznają, iż polityka wojny godzi nie tylko w klasę robotniczą, lecz jest przyczyną bankructwa również wielu gałęzi gospodarki.

Deputowani komunistyczni - Waldeck Rochet i Tourne przemawiając w czasie debaty w Zgromadzeniu Narodowym nad problemami rolnymi zajęli się przede wszystkim polityką rządową wobec producentów wina. Waldeck Rochet wskazał na spadek cen wina, płaconych producentom oraz na jednocześnie występującą wyżkę nawozów sztucznych i artykułów przemysłowych, niezbędnych przy uprawie winogron. Sytuacja w przemyśle winiarskim jest trudna, ponieważ nie sprzedano poważnych ilości z zeszłorocznej produkcji. Wskazując, że dotychczasowa polityka rządowa godzi w drobnych i średnich producentów wina, a chroni wielkich właścicieli winnic, Waldeck Rochet zaproponował szereg konkretnych zarządzeń. Propozycje jego przewidują zagwarantowanie drobnym i średnim producentom wina zbytu tego artykułu, ułatwienie zbytu przez podniesienie zdolności nabywczej mas pracujących oraz zniesienie niektórych podatków, co pozwoliłoby na obniżenie cen nawozów sztucznych oraz narzędzi i maszyn rolniczych.

x/ dane tymczasowe.

Deputowany Tourne podkreślił, że źródłem kryzysu nie jest bynajmniej nadprodukcja, lecz niedostateczna konsumpcja, wynikająca z ciężkiej sytuacji szerokich mas konsumpcyjnych we Francji.

C e n y

Oficjalny wskaźnik ogólny cen detalicznych w czerwcu br. /1949 r. = 100/ wyniósł 143,1 wobec 144,5 w maju, co oznacza spadek o 1%.

Wskaźnik 41 artykułów żywnościowych ustalił się na x/ 171,5 /173,1/; wyrobów przemysłowych - 131,2 /132,2/, usługi - 175 /175/.

Wskaźnik ogólny cen hurtowych wyniósł w czerwcu br. 143 wobec 144,6 w maju. Oznacza to spadek o 11%.

Wskaźnik artykułów żywnościowych ustalił się na poziomie 128,2 /127,9/, paliw i energii elektrycznej 143,2 /143,2/, artykułów przemysłowych 156,1 /160/; surowców importowanych 158,1 /154,1/.

Rząd Pinaya rozpoczął "eksperyment nr. 2", zmierzający do obniżenia cen mięsa. Wyznaczono ceny na poziomie, który został uznany przez rzeźników za nie nadający się do przyjęcia. Funkcjonariusze paryskiej izby rzeźników podali się nawet na znak protestu do dymisji. "Humanité" zwraca uwagę, że rząd Pinay'a pragnie wykorzystać wyjątkową sytuację na rynku. Z jednej strony, upały spowodowały zmniejszenie konsumpcji, a z drugiej zaś w wielu departamentach szerzy się pryszczycza, co zmusza hodowców do sprzedaży bydła po niskich cenach. I tak np. w niektórych departamentach Środkowej Francji krowy, które niedawno kosztowały około 100.000 fr. zbywano po 20.000 fr.

We Francji wzrasta silne niezadowolenie z powodu gwałtownej wyżki cen jarzyn i owoców. Komunikat oficjalny nie tai, że wyżkę spowodowali spekulanci.

"Liberation" zaznacza, że nowa ofensywa "niżkowa" rządu Pinay'a zbiegła się z zapowiedzianą w Zgromadzeniu Narodowym dyskusją nad projektem "ruchomej skali płac."

F i n a n s e

Ostatni bilans Banku Francji wskazuje na wzrost obiegu banknotów o 16 mld fr. Globalny obieg banknotów wynosi obecnie 1.913 mld. wobec 1.870 mld. w momencie objęcia rządów przez Pinay'a.

Podpisana niedawno t.zw. "złota pożyczka", obliczona na wzmocnienie franka, zakończyła się kompletnym fiaskiem. Pożyczka ta dała zaledwie 150 mld fr. w gotówce, bowiem większość subskrypcji wpłacono obligacjami pożyczki Petsche'a i Pożyczki Ciłbudowy. Należy podkreślić, że ta ostatnia pożyczka rozpisana po wyzwoleniu dała gotówką 900 mld fr., a pożyczka

x/ poziomie 137/138 w maju b.r. wskaźnik kosztów ogrzewania i oświetlania

Polsko'a - 210 mld. Wobec fiasku imprezy Pinay'a deficyt budżetowy zapowiada się na 625 mld.fr. "Ce Soir" twierdzi, że rząd ucieknie się do nowych podatków.

Polityka w Europejskiej Unii Płatniczej

Jak podawaliśmy w naszym artykule "Europejska Unia Płatnicza w czerwcu br." w niniejszym numerze, nadwyżka francuska w czerwcu br. w Europejskiej Unii Płatniczej wyniosła 25,7 mln. Ta niespodziewanie korzystna pozycja Francji ułatwi jej w znacznym stopniu spłatę specjalnego kredytu w wysokości 100 mln, przyznanego jej przez Unię w marcu br. Termin płatności wyżej wymienionej sumy przypadał na koniec czerwca. Jak stwierdza "Neue Zürcher Zeitung" poprawę sytuacji płatniczej Francji w EPU należy przypisać przede wszystkim silnym ograniczeniom importowym, które jednak stanowią tylko pewnego rodzaju półśrodek, nie mogący uregulować tego problemu na dłuższy okres czasu.

IRLANDIA

Sytuacja gospodarcza

Rachunek zagraniczny

Niżej podajemy dane o obrotach zagranicznych Irlandii w ciągu I kwartału br. według informacji "Quarterly Statistical Bulletin" Banku Centralnego Irlandii, które zamieszczamy ze angielskim "Records & Statistics" /w tysiącach funtów sterlingów/:

	I M P O R T				E K S P O R T			
	zwie- żnięta żywe	żywn. napo- je i tytoń	inne to- wary	ogó- łom	zwie- żnięta żywe	żywn. napo- je i tytoń	inne to- wary	ogó- łom
<u>1951 r.</u>								
Przeciętne								
mies. I kw.	105	4.151	11.511	15.845	1.931	2.103	1.367	5.421
styczeń	114	4.436	10.887	15.436	1.459	1.925	1.329	4.712
luty	211	3.773	10.780	14.763	2.073	1.683	1.324	5.080
marzec	250	4.243	12.867	17.359	2.262	2.702	1.507	6.471
<u>1952 r.</u>								
Przeciętne								
mies. I kw.	251	4.272	12.641	17.165	2.737	3.420	1.493	7.651
styczeń	105	4.064	12.465	16.634	2.394	3.063	1.602	7.059
luty	412	3.710	12.744	16.868	2.703	2.987	1.504	7.194
marzec	235	5.043	12.719	17.992	3.119	4.241	1.323	8.679

Bilans płatniczy Irlandii za rok 1951 zamknął się deficytem w wysokości £ 68 mln, pomimo otrzymanej w sumie £ 50 mln "pomocy dolarowej".

Deficyt ten wywołany został stagnacją produkcji przemysłowej i spadkiem produkcji rolniczej.

Zdaniem irlandzkiego Ministra Handlu tylko wzmożenie produkcji przemysłowej i rolniczej może doprowadzić do równowagi bilansu płatniczego.

Budżet irlandzki na rok 1952/53 przewiduje dochody w wysokości £ 86 mln i wydatki w wysokości £ 101 mln. Rząd zamierza pokryć deficyt drogą zmniejszenia sum, przeznaczonych dotychczas na utrzymanie niższych cen artykułów spożywczych. Zupełnemu obcięciu podlegają subwencje na cukier, olej i herbatę, a znacznej redukcji - na chleb i mąkę. Ponadto zwiększony został podatek dochodowy i podniesiona cena benzyny.

Jak z powyższego wynika, rząd irlandzki stara się łączyć luki w budżecie kosztem nowego obciążenia najsłabszych warstw społeczeństwa.

J U G O S Ł A W I A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Ozwoj handlu zagranicznego potwierdza zasadę oddania gospodarki jugosłowiańskiej pod kontrolę monopolu zagranicznych, a "poprawa" bilansu handlowego ma charakter pozorny, wzrost eksportu obejmuje bowiem przeważnie surowce strategiczne, a pod terminem wzmożonego importu maszyn i urządzeń przemysłowych kryje się przywóz materiałów zbrojeniowych.

Przy podwojeniu wartości eksportu, handel jugosłowiański w kwietniu dał nadwyżkę eksportu w wysokości 1,2 mlrd. dinarów w stosunku do salda ujemnego 2,3 mlrd. w analogicznym miesiącu r.ub. W maju natomiast daje się zauważyć pewne zahamowanie eksportu produktów rolnych, podczas gdy zapotrzebowanie towarów importowych utrzymuje się na jednakowym poziomie, wartość zaś importu nawet wzrasta. Ujemny bilans majowy wyniósł 2,2 mlrd. dinarów.

Import w okresie pierwszych pięciu miesięcy r. 1952 osiągnął wartość 39.208 mln dinarów, włączając w to t.zw. "pomoc" trzech mocarstw zachodnich w sumie 12.162 mln dinarów. Po potrąceniu dostaw żywności w roku ubiegłym, wzrost importu wynosi 43%, względnie prawie 20% przy uwzględnieniu wzrostu cen. Finansowany własnymi środkami import, wyrażający się sumą 27 mlrd. dinarów, utrzymywał się w przybliżeniu na tym samym poziomie, co w roku ubiegłym.

Natomiast eksport wykazał bardzo znaczny wzrost wartości do 38.683 mln dinarów. Suma ta przewyższa o 22 mlrd, tj. o 130%, eksport w okresie od stycznia do maja 1951 r. Jeżeli uwzględni się ogólnąwyżkę cen, to eksport Jugosławii wzrósł w pierwszych pięciu miesiącach 1952 r. o 2/3. Handel zagraniczny może wykazać się zatem w okresie od stycznia do maja 1952 r. prawie wyrównanym bilansem, ponieważ niedobór w wysokości 0,52 mlrd dinarów jest stosunkowo niewielki w porównaniu z saldem ujemnym 28,6 mlrd w r. 1951, oraz 7,6 mlrd dinarów w r. 1950.

Jako najważniejsze towary eksportowe figurują artykuły rolne, których udział w wywozie wynosi 57% /w czym 70% kukurydzy/, dalej drewno /16%/ oraz kopaliny /27%/. Ponad połowę wartości importu obejmują surowce, półfabrykaty oraz materiały pędne. Na drugim miejscu /35%/ znajduje się import maszyn /urządzenia fabryczne i górnicze, materiały elektrotechniczne oraz pojazdy mechaniczne/. Import dóbr konsumcyjnych wykazuje niezwykle silny wzrost /12%/.

Niemcy zachodnie pojawiają się obecnie po raz pierwszy po wojnie na czele struktury geograficznej jugosłowiańskiego handlu zagranicznego, wykazując w swych obrotach saldo dodatnie na korzyść Jugosławii. Następne miejsca jako odbiorcy zajmują kolejno: Wielka Brytania, Stany Zjednoczone, Włochy i Austria. Stany Zjednoczone oraz Wielka Brytania, zajmujące po stronie importowej miejsce tuż za Niemcami zachodnimi, mogą wykazać się znaczną nadwyżką importową. Dalsze miejsca dostawców zajmują: Włochy, Belgia, Francja i Austria.

P r o d u k c j a

W interesie amerykańskich podżegaczy wojennych, rząd belgradzki militaryzuje gorączkowo przemysł jugosłowiański, podkopując podstawy i tak już niezmiernie słabej gospodarki kraju.

Latem r.ub. Tito oświadczył, że w zamian za otrzymaną "pomoc" dolarową, Jugosławia będzie rozwijać wyłącznie te gałęzie przemysłu, "które umożliwią skuteczniejsze wykorzystanie źródeł surowców strategicznych, potrzebnych USA i zachodniemu światu". Wkrótce po tym Tito oświadczył grupie zagranicznych dziennikarzy: "aby wzmocnić naszą armię, musieliśmy w przyspieszonym tempie rozwijać przemysł wojenny. Musieliśmy zmienić plany i z wielu rzeczy zrezygnować, w szczególności z budowy wielu fabryk, maszyn rolniczych i przedsiębiorstw, wytwarzających towary masowego użytku".

Niedawno titowski generał, Nikolicz, stwierdził na łamach jednej z gazet belgradzkich, że poziom produkcji wojennej w Jugosławii wzrósł 11-krotnie w porównaniu z poziomem pierwszego roku powojennego. Podczas toczącej się w Skupczynie /parlamencie/ dyskusji nad budżetem, titowski minister finansów, Popowicz, oświadczył, że w r. 1952 "usługa ześrodkowana będzie głównie na obiektach kluczowych", tj. na przedsiębiorstwach przemysłowych o znaczeniu wojennym. Pozostałe gałęzie przemysłu winny - według oświadczenia Popowicza -

- "znacznie zredukować swą działalność i nie liczyć na pomoc finansową".

W r.b. titowcy wyasygnowali 460 mlrd. dinarów - przeszło 70% budżetu - na utrzymanie armii, zwiększenie produkcji zbrojeniowej i budowę licznych obiektów wojskowych. W tej sytuacji deficyt budżetowy wzrósł z 11,7 mlrd. dinarów w r. 1951 - do 58,8 mlrd. dinarów w r. 1952.

Jawny kurs titowców na wzmożenie przygotowań wojennych, dyktowany przez amerykańskich miliarderów, zdeorganizował całą gospodarkę narodową, doprowadził do upadku szereg pokojowych gałęzi przemysłu.

W roku ub. na terytorium samej tylko Serbii wstrzymano budowę 460 przedsiębiorstw przemysłowych o przeznaczeniu pokojowym. Ześrodkowując całą uwagę na budowie obiektów wojskowych, titowcy zmniejszyli o 60%, w porównaniu z poziomem 1951 r., rozmiary cywilnego budownictwa inwestycyjnego, tj. przedsiębiorstw przemysłowych, produkujących towary powszechnego użytku. W związku z tym, w Belgradzie zlikwidowano 6 wielkich zjednoczeń budowlanych.

Przestawienie przemysłu na tory wojenne odbiło się wręcz fatalnie na przemyśle cywilnym, którego rozmiary już w r. 1950 zmniejszyły się o 21%, a w niektórych gałęziach - o 50% w porównaniu z rokiem poprzednim. W br. przemysł włókienniczy zredukował swą produkcję o 53% w porównaniu z poziomem 1951 r., przemysł mydlarski - o 50%, przemysł budowy maszyn i narzędzi rolniczych - o 39%. W prasie titowskiej coraz częściej można przeczytać doniesienia o zamykaniu przedsiębiorstw przemysłowych i warsztatów rzemieślniczych. Tak np. gazeta "Swobodna Dalmacja" pisze, że odbudowane po wojnie w Zadarze fabryki makaronu "Primorka" i "Dalmatinka" w latach 1949 i 1950 pracowały w 50%-owym obciążeniem, a w roku 1951 fabryki te w ogóle zamknięto.

Poza tym należy zaznaczyć, że strefy przemysłowo-finance USA, przy pomocy lichwiarskich pożyczek, objęły kontrolę nad wszystkimi bogactwami naturalnymi Jugosławii i stały się faktycznie ich niepodzielnymi władcami.

Do amerykańskich zjednoczeń monopolistycznych należy obecnie cały prawie przemysł górniczy i największe fabryki Jugosławii. Tak więc amerykańskie towarzystwo "Anaconda Copper Mining" eksploatuje bogate w miedź kopalnie borskie oraz kopalnie cynku w Miežycy; rafinerie nafty w Bosanskim Gradzie i Riece znajdują się w administracji amerykańskiego koncernu "Foster Veller Corporation", a towarzystwo "Continental Supply Inc." otrzymało prawo eksploatacji nafty w dolinie rzeki Drawa. Oba te towarzystwa kontrolowane są przez koncern Rockefellera. Amerykański trust "Bethlehem Steel Co." przjął największe w kraju huty żelazne w Zenicy i Sisaku. Zawarte w br. na lichwiarskich warunkach porozumienie gospodarcze oddało monopolistom USA prawo prowadzenia w Jugosławii badań geologicznych w celu wykrycia nowych złóż bogactw naturalnych. Obecnie amerykańscy specjaliści badają istniejące w rejonie Boru złoża miedzi, manganu i chromu. Również rolnictwo coraz bardziej upada. W roku 1951 obszar zasiewów był dwukrotnie mniejszy, niż w przedwojennym roku 1939 - pogłowie bydła spadło w tym okresie o 30% w porównaniu z poziomem roku 1950.

Stopa życiowa

Militaryzacja kraju spowodowała wzrost cen oraz podatków bezpośrednich i pośrednich. W ciągu ostatnich dwóch lat opodatkowanie ludności pracującej wzrosło o 43 mld dinarów. Mimo to deficyt budżetowy nie zmniejszył się. W końcu roku ubiegłego titowcy zwiększyli czterokrotnie komorne, pięciokrotnie ceny biletów kolejowych, sześciokrotnie taryfy komunikacji miejskiej, trzykrotnie - ceny wody i elektryczności, dwukrotnie ceny opału.

Stale drożeją artykuły żywnościowe i towary powszechnego użytku. W porównaniu z przedwojennym rokiem 1938 wzrosły one 60-70-krotnie, podczas gdy w tym samym okresie nominalne płace wzrosły zaledwie 2-3-krotnie. Wykwalifikowany robotnik, zarabiający 3 - 3.500 dinarów miesięcznie, płaci za litr oleju jadalnego 700 dinarów, a za koszulę - 3.000 dinarów.

Podatki i przymusowe dostawy żywności zrujnowały chłopstwo pracujące. Jeżeli chłop nie ma pieniędzy na podatki, konfiskuje mu się nie tylko bydło, inwentarz i mienie, lecz również ziemię i zabudowania gospodarcze, pozbawiając go środków utrzymania i dachu nad głową. W jednej tylko Słowacji w roku ubiegłym sprzedano z licytacji za zaległości podatkowe 4.000 zagród chłopskich. Bezrobocie nabrało w Jugosławii charakteru masowego. Nawet z oficjalnej statystyki titowskiej wynika, że na skutek dalszego kurczenia się produkcji przedsiębiorstw przemysłu pokojowego utraci w tym roku pracę jeszcze ponad 500 tys. osób.

Mimo braku żywności w kraju i szerzącego się coraz bardziej głodu, titowcy wzmogli eksport produktów rolniczych i "udoskonalili" metody ograbiania wsi, płacąc za ściągane w drodze przymusowej zboże i inne produkty ceny 5-6-krotnie niższe od rynkowych. Ale i te znikome sumy wypłaca się częściowo, bowiem na 40% należności wydaje się talony, które rzekomo zastępują pieniądze i które honorowane są w sklepach państwowych. Jednakże sklepy te są z reguły puste, natomiast prywatni kupcy talonów nie przyjmują.

F i n a n s e

Szalejąca inflacja przemieniła dinar w bezwartościowy świstek papieru. O ile na rynku zagranicznym titowcy przeprowadzają oficjalne rozrachunki po nowym kursie - 1 dinar równy 300 dinarom - to na rynku wewnętrznym Jugosławii businessmeni amerykańscy wywielkowali kurs dolara do wysokości 1.500 - 1.700 dinarów. W wyniku inflacji rynek pieniężny zalany jest powodzią papierowych banknotów. W roku 1948 łączna ich suma w obiegu wyniosła 39 mld, w początkach 1950 55 mld., a w roku bieżącym - około 100 mld. dinarów.

Operacjami finansowymi, związanymi z handlem zagranicznym Jugosławii, zajmuje się założony w Belgradzie Bank Importowo-Eksportowy. Pozostaje on całkowicie pod kontrolą amerykańskich sfer finansowo-przemysłowych i udziela titowcom dyrektyw w ich "niezależnej" polityce gospodarczej. Klika Tito uchwaliła ustawę, na podstawie której wszystkie banki jugosłowiańskie "obowiązane są przyjmować od wszystkich obywateli walutę obcą w nieograniczonej ilości i niezależnie od sposobu jej nabycia". Niemal jednocześnie titowcy uchwalili inną ustawę, która całkowicie zwalnia od ceł i podatków towary, mienie i materiały pochodzenia amerykańskiego, względnie przeznaczone dla Stanów Zjednoczonych.

N I E M C Y Z A C H O D N I E

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Jak podaje "Neue Zürcher Zeitung" import Niemiec zachodnich w maju br. uległ dalszemu spadkowi, a mianowicie z 1.279 mln DM w kwietniu br. do 1.172 mln DM tj. o 8%. Spadek importu dotknął głównie artykuły żywnościowe i używki pochodzenia roślinnego /spadek o 15%/ oraz artykuły przemysłowe /o 4%/. Podniósł się natomiast import artykułów żywnościowych pochodzenia zwierzęcego, w szczególności zaś serów z Holandii i Danii /o 4%/. Import surowców spadł o 6%, półfabrykatów zaś o 3%, import natomiast produktów gotowych podniósł się o 3%.

Eksport, po spadku w marcu br, wzrósł z 1.305 mln DM w kwietniu br. do 1.408 DM w maju br. tj. o 8%. Wzrost ten należy przypisać w szczególności zwiększeniu się eksportu maszyn /obrabiaarki, maszyny prężdźalnicze, papiernicze i drukarskie/, artykułów elektrotechnicznych, precyzyjnych i optycznych, wyrobów żelaznych, tkanin bawełnianych, produktów chemicznych jak również samochodów. Wyroby walcowane eksportowane były natomiast w mniejszej ilości niż w kwietniu br. Jeśli chodzi o surowce i półfabrykaty /wzrost od 7 do 10%/, to zwiększonemu eksportowi węgla i koksu przeciwstawić można zmniejszony eksport włókien sztucznych oraz metali nieżelaznych /głównie miedzi/. Eksport produktów żywnościowych spadł głównie dzięki zmniejszonemu sezonowo eksportowi chmielu /o 2%/.

Odmienny rozwój importu i eksportu doprowadził w maju br. do nadwyżki eksportowej w wysokości 236 mln DM w stosunku do 26 mln DM w kwietniu br. Ta największa dotąd nadwyżka eksportowa Niemiec zachodnich od czasu zakończenia wojny wzrosła do 258 mln DM po potrąceniu z globalnego importu przywozu dokonanego w ramach planu Marshalla i Garrioa.

Według najnowszych danych, opublikowanych przez agencję Reutersa, zachodnio-niemiecki handel zagraniczny wykazał w czerwcu br. ponownie nadwyżkę eksportu nad importem w wysokości 264,537 mln DM. Eksport wyniósł 1.381,471 mln DM, import zaś 1.116,934 mln DM. W przeliczeniu półrocznym nadwyżka wyraża się liczbą 193,154 mln DM.

W okresie pierwszych 6 miesięcy eksportowano za 8.078,876 mln DM, co stanowi 23% wyżkę w porównaniu z tym samym okresem 1951 r. Import wyniósł tu 7.885,722 mln DM, czyli o 14% więcej niż w analogicznym okresie 1951. Bardzo korzystne saldo przypisuje się głównie wyższym cenom.

Jak wynika z wypowiedzi prasy zachodnio-europejskiej, Niemcy zachodnie czynią obecnie wszelkie wysiłki, aby nie tylko utrzymać dotychczasową wielkość wymiany towarowej /w r. 1951 osiągnęła ona rekordową powojenną cyfrę 14,6 mlrd. DM/, ale znacznie ją przekroczyć.

Wymaga to coraz większych kredytów średnio i długoterminowych dla finansowania eksportu. Według danych zakomunikowanych przez wiceprezydenta Bank Deutscher Länder, na odbytym niedawno posiedzeniu Komisji Handlowo - Politycznej Zrzeszenia Przemysłu Niemieckiego, niemiecki bank centralny ulokował około 4 mlrd DM w finansowaniu niemieckiego handlu zagranicznego. To bezpośrednie zainteresowanie się banku emisyjnego finansowaniem eksportu nie da się, według mówcy, dłużej utrzymać, a to ze względu na bezpieczeństwo waluty. Prywatny przemysł bankowy włączy się obecnie o wiele silniej, niż dotąd, do finansowania eksportu, przy pomocy Export-Finanzierungs A.G. Uczestniczą w nim sukcesorzy dawnych koncernów bankowych, łącznie z nowo-założonymi bankami, 10 największych banków regionalnych oraz 5 prywatnych firm bankowych. Każda z uczestniczących instytucji zobowiązuje się m. inn. pomagać do wysokości 3% swych wkładów z dnia 30 września 1951 roku - w uzyskiwaniu środków na średnio- i długo terminowe kredyty eksportowe w ten sposób, że odpowiednio do swej kwoty udziałowej przyjmować będzie do dyskonta weksle sola, które będą wystawiane przez kredytobiorców Export-Finanzierungs A.G.

Ponieważ jednocześnie bank lokalny, przedkładający wniosek kredytowy dla eksportera, obowiązany jest prócz tego do finansowania na własne ryzyko 25% każdej transakcji eksportowej, finansowanej za pośrednictwem Export Finanzierungs A.G. - wypada dla każdej z uczestniczących instytucji obciążenie, odpowiadające 4% jej wkładów ze stanu na dzień 30 września 1951 roku.

Wpływające tą drogą środki finansowania eksportu wynosić będą 250 mln DM. Do tego dochodzi suma 600 mln DM, którą dotychczas rozporządzał Kreditanstalt für Aufbau, przeznaczona również na cele finansowania eksportu.

W miarę likwidowania poszczególnych transakcji przejdzie ona do Export-Finanzierungs A.G. Dla tych 600 mln DM utrzymana zostanie promesa redyskontowa banku centralnego.

Rozważając problemy zachodnio-niemieckiego handlu zagranicznego, kierownik Wydziału Handlu ze Wschodem w bawarskim Ministerstwie Gospodarki, Hans Kroll, zamieścił na łamach "Biuletynu" rządowego artykuł, w którym wskazuje, że "Niemcy zachodnie ponoszą większe straty na skutek polityki dławienia handlu ze wschodem, aniżeli inne państwa". Kroll pisze: "Zachodnio-niemieckie koła gospodarcze nie rozumieją dlaczego wymaga się od nich wyrzeczeń w stosunkach handlowych ze Wschodem, gdy jednocześnie inne kraje, które wysuwają

tego rodzaju żądania same pragną zachować jak najdalej idącą swobodę działania".

Norymberska gazeta "8 Uhr Blatt" krytykuje t.zw. czarne listy alianckie, zawierające nazwiska kupców i przemysłowców pragnących wymiany handlowej ze Wschodem. Dziennik stwierdza, iż czarne listy "w powyższym stopniu ograniczają suwerenność Republiki Federalnej.

Produkcja

Według doniesień "New York Herald Tribune" zachodnio-niemiecka produkcja przemysłowa kształtowała się w maju br. w porównaniu z kwietniem br. następująco:

	1 9 5 2 r.	
	kwiecień	maj
Globalny wskaźnik produkcji /wraz z energią elektryczną i budownictwem/ /1936 r. = 100/	139	141

Produkcja poszczególnych gałęzi

	kwiecień	maj
wydobycie węgla / w tys. ton/	405	402
surówka i ferrostopy / w tys. ton/	1.000	1.072
stal w sztabach /w tys. ton/	1.175	1.250
walcówka / w tys. ton/	817	870
samochody osobowe,	24	26
ciężarowe /w tys. sztuk/	8	9
cement /w tys. ton	1.088	1.278
tekstylia /w tys. ton/	40	38
energia elektryczna / w mln kWh/	4.294	-

Datujący się od początku lutego br. spadek zamówień w przemyśle maszynowym oznacza dalszy wzrost kryzysu, który przed tym już ogarnął inne pokrewne przemysły, a obecnie dotknął również przemysł dóbr inwestycyjnych.

Według najnowszego sprawozdania Zrzeszenia Niemieckiego Przemysłu Maszynowego stwierdzić można, że przemysł ten cierpi na brak zamówień na obrabiarki. Fakt ten ma miejsce częściowo w związku z brakiem materiałów, a głównie stali walcowanej, tymbardziej że nawet zamówienia na walcówkę przeznaczoną na eksport nie mogą być zrealizowane. To samo dotyczy zamówień dokonujących się na podstawie wyjątkowych upoważnień. Według danych Zrzeszenia Niemieckiego Przemysłu Maszynowego, zamówie-

nia na walcówkę, które na podstawie pozwolenia mają być zrealizowane w pierwszej kolejce w ciągu trzech miesięcy - w praktyce dostarczane są w okresie 9 miesięcy lub też dłuższym. Jest rzeczą charakterystyczną, że szereg konsumentów żelaza, mających prawo pierwszeństwa coraz bardziej się powiększa, tak, że walców nie dla zaspokojenia tych priorytetów, wyczerpują bezmała 40% swych zdolności produkcyjnych. Pomimo wzrostu produkcji przemysłu żelaznego, zmniejsza się przez to "wolny" wolumen podaży walcówki. Zaostrzająca się konkurencja zagraniczna uwydatnia się w ostatnich czasach nie tylko, jeśli chodzi o cenę, lecz także odnośnie do krótszych terminów dostawy.

Przemysł armatur metalowych, którego zainteresowania eksportowe przybrały ostatnio na sile wskutek wewnętrznego kryzysu zbytu, w obliczu konkurencji włoskiej, jak i częściowej, a częściowo także angielskiej i amerykańskiej, jedynie z trudnością utrzymują się na rynku światowym. Zbyt maszyn i możliwościach, głównie na skutek istniejących trudności dewizowych i w następstwie zarządzeń protekcyjnych we Francji, Austrii, Grecji, Holandii i Argentynie. Również przemysł środków transportowych i dźwigów ma w związku z systematycznie wzrastającymi kosztami materiałowymi poważne obawy co do swej zdolności konkurencyjnej za granicą.

F i n a n s e

Ministerstwo Finansów w Bonn ogłasza, że sporządzony już został projekt preliminarza budżetowego na rok 1952/53.

Preliminarz przewiduje 23,71 mlrd DM wydatków oraz 22,36 mlrd DM wpływów. Deficyt wyniesie więc 1,25 mlrd DM. Podobnie jak w maju br. Niemcy zachodnie były również w czerwcu br. głównym wierzycielem EPU /poz. nasz artykuł "Europejska Unia Płatnicza w czerwcu br." w bieżącym numerze. Ich saldo dodatnie wyniosło w czerwcu \$ 75,5 mln. Połowę tej sumy Niemcy zachodnie otrzymają ponownie w złocie lub dolarach.

C e n y

Wskaźniki zachodnio-niemieckich cen hurtowych w maju br. w porównaniu z kwietniem br. przedstawiały się następująco / 1938 r. = 100/:

	1 9 5 2 r.	
	kwiecień	maj
Wskaźnik ogólny towarów podstawowych	258	263
w tym:		
artykuły żywnościowe	211	209
towary przemysłowe	290	299
wskaźnik kosztów utrzymania	171	173

PORTUGALIA

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Import portugalski w pierwszym kwartale br. osiągnął /wszystkie cyfry w mln escudos/ 2.510 wobec 2.026 w analogicznym okresie 1951 r., eksport zaś - 1.610 wobec - 1.630.

Głównymi kontrahentami Portugalii były /w mln escudos/:

	I M P O R T		E K S P O R T	
	1951 r.	1952 r.	1951 r.	1952 r.
Kolonie portugalskie	305	399	375	414
Wielka Brytania	292	337	361	230
Stany Zjednoczone	297	404	213	221
Niemcy zachodnie	98	147	87	88
Francja	117	97	79	38
Brazylia	67	18	28	44
Belgia-Luksemburg	189	158	51	64
Ogółem /razem z innymi krajami/	2.026	2.510	1.630	1.610

Jak donosi agencja "France Presse" rząd portugalski postanowił utrzymać w mocy zarządzenie o podwyższeniu ceł eksportowych na liczne towary kolonii portugalskich.

Zgodnie z opublikowanymi danymi, nowe cła stanowią przeciętnie około 70% wartości towaru i rozciągają się głównie na kawę, rudę manganową i nasiona bawełny wywozzone z Anglii, na kakao i koprę - z San-Tome na koprę i sisal - z Mozambiku.

Europejska Unia Płatnicza

Rząd portugalski podjął ostatnio kroki, zmierzające do zmniejszenia posiadanych w stosunku do EPU wierzytelności przekraczających \$ 100 mln. Eksport do krajów EPU został zahamowany, import zaś podwyższony tak, że należności Portugalii spadły do \$ 40 mln. Nowe przepisy nakazują eksporterom z góry deponować w Banku Państwowym Portugalii 30%, a w niektórych wypadkach nawet 100% wartości eksportu do krajów EPU. Jednakże na skutek poważnego pogorszenia się koniunktury większość firm nie była w stanie sprostać powyższemu warunkowi, wobec czego nastąpił znaczny spadek eksportu. Dzięki temu udało się rządowi w szybkim czasie zmniejszyć posiadane w EPU wierzytelności.

Po ograniczeniu transakcji z krajami EPU eksporterzy portugalscy usiłowali przesunąć eksport do obszaru dolarowego.

Ponieważ jednak Stany Zjednoczone nie zgodziły się na zwiększenie eksportu z Portugalii, rząd portugalski, ze względu na znacznie zmniejszone możliwości zbytu na rynku światowym, musiał ponownie ułatwić wywóz do krajów E.P.U. Większość ograniczeń eksportowych do tych krajów została zniesiona, co zostało zresztą ułatwione znacznym zmniejszeniem się wierzytelności w E.P.U., które rozpoczęło się w tym właśnie okresie.

S Z W E C J A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Wartość eksportu szwedzkiego w kwietniu br. zmniejszyła się o 3 mln koron szwedzkich, wyrażając się cyfrą 659 mln kr.szw. Wartość eksportu artykułów drzewnych była w kwietniu nieco wyższa niż w marcu dzięki zwiększonemu wywozowi, mimo zaznaczającego się spadku cen. Większy był również wywóz rudy żelaznej, natomiast znacznie obniżył się eksport statków. Jeśli chodzi o import, to wartość jego spadła w omawianym miesiącu o 51 mln kr. w porównaniu z marcem br. do cyfry 741 mln kr.

W pierwszym rzędzie obniżył się import węgla, tekstylii, zboża i samochodów, natomiast przywóz żelaza, stali, maszyn oraz produktów chemicznych był wyższy niż w poprzednim miesiącu. Deficyt bilansu handlowego osiągnął 82 mln kr. wobec 153,3 mln kr. w kwietniu 1951 r.

W ciągu pierwszych czterech miesięcy br. eksport wyrobów drzewnych wzrósł o 429 mln kr osiągając 1.399 mln kr /z sumy tej 329 mln kr. przypada na celulozę i papier/, rudy żelaznej - o 92 mln kr do 238 mln kr, maszyn - o 113 mln kr do 365 mln kr, stali - o 100 mln kr do 364 mln kr.

W okresie tym zanotowano spadek przywozu tekstylii z 609 mln kr do 376 mln kr. Wzrósł jednocześnie import żelaza i stali z 290 mln kr. do 605 mln kr., węgla i koksu - z 231 mln kr do 293 mln kr, ropy naftowej - z 249 mln kr do 289 mln kr oraz maszyn - z 258 mln kr do 371 mln kr.

W początkach lipca br. rząd szwedzki uchwalił dalsze ograniczenia w przywozie ze strefy dolarowej. Globalną sumę tego przywozu na II półrocze 1952 r. obniżono do 400 mln koron, podczas gdy z początkiem roku przewidziana była na ten okres kwota 500 mln koron. Decyzję tę uzasadnia się zmniejszonym zbytem celulozy w U.S.A. oraz spadkiem przychodów dolarowych z żeglugi. Już sam fakt, że Szwecja może zamiast - jak przypuszczano z początku - 900.000 ton, sprowadzać tylko 500.000 ton węgla ze Stanów Zjednoczonych, daje możliwość obniżenia zapotrzebowania na walutę dolarową. Ograniczenia dotyczą przede wszystkim importu maszyn, blachy, chemikalii i metali. Co do blach, w szczególności do karoserii, ma być podjęta próba

zastąpienia blach amerykańskich blachami produkcji europejskiej, przy czym oczekuje się, że wyższe ceny blach europejskich, ze względu na zwiększone zapotrzebowanie przemysłu samochodowego, dostosują się do cen amerykańskich. Wśród metali przede wszystkim miedź ulegnie ograniczeniu, podczas gdy ołów i cynk już dotychczas można było korzystniej kupować w Europie. Stwierdzić tu zresztą należy, że połowę zapotrzebowania na miedź pokrywają same kopalnie szwedzkie. Wydobycie ołowiu w Szwecji w bieżącym roku również wzrośnie.

Eksport celulozy szwedzkiej do Stanów Zjednoczonych w I kwartale br. osiągnął 36.000 ton tj. o 60% mniej niż w analogicznym okresie roku ubiegłego. O ile ta tendencja utrzyma się, to szwedzki eksport celulozy wyniesie w 1952 roku, w najlepszym wypadku, około 150.000 ton w porównaniu z 224.000 ton w 1951 r. i 792.000 ton w 1939 roku. Zaniepokojenie w szwedzkim przemyśle celulozowym wzrasta szczególnie ze względu na zwiększającą się podaż celulozy amerykańskiej na rynkach europejskich po cenach o wiele niższych od ceny szwedzkiej.

Z dniem 1.VII.1952 r. Szwecja zliberalizowała wielką część importowanych towarów tekstylnych z krajów O.E.E.C. Na towary te musiano dotychczas uzyskiwać licencje. Liberalizacja importu rozciąga się na tkaniny i inne wyroby tekstylne, jak również na kapelusze i czapki. Szerog artykułów z lnu i konopi jest nadal wyłączony. Tak więc obecnie liberalizacją objęto 85% importu szwedzkiego z krajów O.E.E.C. Mimo to, rząd szwedzki nie zrealizował w całości zaleceń Komisji Handlowo-Przemysłowej, przewidujących liberalizację 90% całości importu. Liberalizacja ta następuje w chwili napotykania przez szwedzki eksport na cały szereg trudności z powodu zastosowania ograniczeń importowych, wysokich cen i wyżek celnych. Dalsza liberalizacja zalecana przez Komisję, zależy od ustalenia wytycznych polityki handlowej. Dotyczy to w pierwszym rzędzie samochodów, motocykli oraz statków, odgrywających ważną rolę w dziedzinie handlu z Wielką Brytanią i Niemcami zachodnimi i odnośnie do których chce się nawiązać wolną rękę.

Liberalizacja znacznej części importowanych towarów tekstylnych nie była trudnym problemem dla rządu Szwecji, gdyż ~~zapasy wyrobów~~ tekstylnych są obecnie duże i zbyt krajowy poważnie się obniżył. Importerzy szwedzcy przeważnie nie wykorzystywali swych kontyngentów importowych. Z tego też powodu nie grozi obecnie nadmierny import. Statystyka podaje, że import tekstylii obniżył się ogółem w ciągu 4-ech pierwszych miesięcy br. do 376 /609/mln koron.

P r o d u k c j a

W życiu gospodarczym Szwecji coraz wyraźniej dają się zauważyć skutki wzmagających się trudności zbytu na rynkach zagranicznych i krajowym. Równowaga gospodarcza została zachwiana - w szczególności z powodu wzrastających trudności zbytu produkcji przemysłu drzewnego, papierniczego i celulozy. Wobec zaotrzymujących się w wielu państwach ograniczeń importowych, stało się wątpliwe czy wymienione gałęzie przemysłu będą miały możliwość sprzedaży bieżącej produkcji. Również inne dziedziny

przemysłu muszą się poważnie liczyć z rosnącą konkurencją zagranicy, przy czym sytuacja zaostrza się z powodu wzrostu kosztów własnych produkcji w wyniku obciążeń zbrojeniowych. W Szwecji wyraża się w związku z tym przypuszczenie, że nie uda się utrzymać dotychczasowej korzystnej proporcji między cenami wywozu i przywozu.

Na rynku wewnętrznym wyroby włókiennicze, obuwie, meble i czekolada już w ubiegłym roku musiały pokonywać poważne trudności zbytu.

Prasa szwedzka donosi o licznych wypadkach wstrzymania produkcji w wielu gałęziach przemysłu cywilnego, między innymi w przemyśle włókienniczym, obuwiowym, drzewnym, szklanym, papierniczym i skórzanym.

Pismo "Expressen" zamieściło wykaz przedsiębiorstw, w których przeprowadzono redukcję robotników i dokonano znacznego ograniczenia produkcji. Również pismo "Ny Dag" - wymienia szereg podobnych faktów podkreślając, że główną przyczyną tego stanu rzeczy jest spadek siły nabywczej ludności, wzmożenie produkcji zbrojeniowej oraz bariery handlowe, utworzone na skutek amerykańskiej polityki dyskryminacyjnej i wprowadzonych przez U.S.A. ograniczeń importowych. Pismo podkreśla, że koła handlowe Szwecji przejawiają coraz większe zainteresowanie w nawiązaniu stosunków handlowych ze Wschodem.

Szwajcarski dziennik: "Neue Zürcher Zeitung" donosi, że "Svenska Celluloza AB", największy szwedzki koncern celulozy, zmuszony jest wprowadzić ograniczenia produkcji ze względu na niepewną sytuację rynkową i związane z tym trudności zbytu.

Według informacji pisma "Aussenhandelsnachrichten" koncern zapalczany musi ograniczyć produkcję o 13% na skutek zmniejszonych zamówień ze strefy szterlingowej.

C e n y

Wskaźnik cen hurtowych w Szwecji w marcu br. w porównaniu z lutym br. i marcem 1951 r. przedstawiał się następująco /1935 r. = 100/:

	l u t y		m a r z e c	
	1951 r.	1952 r.	1951 r.	1952 r.
Wskaźnik ogólny	275	320	287	321
w tym:				
surowce przemysłowe	334	400	352	399
półfabrykaty	308	365	323	366
wyroby gotowe	29	273	250	273
artykuły rolnicze	239	269	242	272
artykuły spożywcze				
pochodzenia roślinnego	248	273	254	275
artykuły spożywcze				
pochodzenia zwierzęcego	241	274	244	279

chemikalia	286	325	280	313
paliwo	352	446	395	440
skóry i wyroby skórzane	309	275	309	270
towary włókiennicze	319	321	342	315
kauczuk i wyroby gumowe	235	191	232	188
metale i wyroby z nich	243	300	252	305
maszyny i środki transportowe	198	249	200	255
celuloza, papier i tektura	320	374	341	374
materiały drzewne	508	767	546	767

W I E L K A B R Y T A N I A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Według ostatnich danych opublikowanych przez "New York Herald Tribune" brytyjski czerwcowy deficyt bilansu handlowego z Europą kontynentalną wyniósł £ 14,7 mln, czyli o £ 3 mln mniej niż w maju br.

W maju br. podobnie jak w poprzednim miesiącu ogólny poziom brytyjskich cen importowych obniżył się. Wskaźnik Board of Trade zmniejszył się o 1 punkt do 101, osiągając poziom z października ub. r.

Wskaźnik cen importowych w grupie żywność, napoje i tytoń podniósł się jednak o dalszy 1 punkt do 107, zwiększając od początku roku o 4 punkty. Natomiast ceny surowców spadły o 3 punkty do poziomu 94 - stanowiącego najniższy poziom od października ubiegłego roku.

Brytyjskie ceny eksportowe wykazały również w maju br. pewne zmiany. Wskaźnik ich wyniósł 106 czyli o 1 punkt poniżej szczytowego poziomu z poprzednich dwóch miesięcy; był on na tym samym poziomie co w lutym br. Wskaźnik grupy tekstylii, wynoszący 95 punktów, obniżył się o 2 punkty w ciągu maja, spadając do poziomu z kwietnia 1951 r. Te wahania nie zmieniły stosunku cen importowych do eksportowych, który utrzymał się w maju na poziomie 95.

W uzupełnieniu naszych danych odnośnie do ustalenia brytyjskich kontyngentów importowych na r. 1952 /por. "WHZ" 24/59/ podajemy dalsze szczegóły opublikowane przez Board of Trade.

Do najważniejszych artykułów należą /w tys. funtów szterlingów/: ser i pasztety z szynki - 4.500, jelicita - 1.600, tkaniny - 9.800, przedzia /za wyjątkiem lnianej/ - 1.450, przedzia lniana - 725, impregnowane tkaniny i wyroby włókiennicze - 680, wyroby szklane - 180, szkło - 270, zapalki - 685, sprzęt fotograficzny i klisze - 225, marmur - 340, klej - 300, nasiona rzepy - 810.

Dziennik "Financial Times" komentując nowe zarządzenia stwierdza, że jest ono tak dalece niejasno sformułowane, iż wywoła jeszcze większy chaos w polityce importowej, niż to który panował dotychczas.

Z posiadanych obecnie danych wynika, że dotychczas nie udało się Wielkiej Brytanii ograniczyć w znacznym stopniu zakupów w krajach zachodnio-europejskich.

Jak informują ponadto ze źródeł urzędowych, ma nastąpić również wkrótce nowe uregulowanie całego systemu kontroli importu w koloniach brytyjskich. Istnieje mianowicie tendencja likwidacji, stosowanej jeszcze w niewielkich rozmiarach, procedury Open General Licence oraz ponownego wprowadzenia licencji importowych. Nowe zarządzenia mają w pierwszym rzędzie na celu ograniczenie importu z krajów bloku dolarowego, w związku z czym nie należy oczekiwać restrykcji importowych o szerszych rozmiarach. Można przypuszczać, że dotknięto australijskimi ograniczeniami importowymi angielskie gałęzie przemysłu /tekstylna, samochody/ doznawać będą szczegółowego uprzywilejowania w zarządzeniach importowych na obszarze afrykańskim.

Nawiązując do wprowadzanych przez Wielką Brytanię ograniczeń importowych, organ wielkiego biznesu amerykańskiego "U.S. News and World Reports", zamieszcza na swych łamach bardzo charakterystyczną ocenę niektórych przejawów życia gospodarczego Wielkiej Brytanii.

Amerykańscy eksporterzy - piszą "US News and World Reports" - stoją w obliczu poważnego zwięźnienia się wywozu do krajów szterlingowych, dużo poważniejszego, niż to wydawało przed kilkoma zaledwie miesiącami. Dotychczas nie odczuwano skutków ograniczeń importowych w krajach szterlingowych, obecnie zaś będą się one coraz dotkliwiej dawać we znaki. Co gorsze, należy oczekiwać dalszej jeszcze ostrzejszej redukcji przywozu. Silny wzrost sprzedaży towarów amerykańskich w krajach szterlingowych był jedną z przyczyn wydatnego rozszerzenia eksportu USA w 1951 roku. Spadek wywozu do strefy szterlingowej zmniejszył wydatnie eksport amerykański. Kraje strefy szterlingowej zakupiły w ubiegłym roku około 15% towarów, wywiezionych z USA.

Wielka Brytania posiada niewielkie ilości mocnej waluty, wystarczające zaledwie na pokrycie importu w ciągu 8 tygodni. Przed wojną uważano za minimum rezerwy, pozwalające na sfinansowanie przywozu w ciągu 8 miesięcy.

Wielka Brytania ponownie musi zmniejszyć zakupy tych towarów, jakie nabywa przy pomocy dolarów. Dotychczas to będzie najprawdopodobniej amerykańskiej bawełny i tytoniu. Zapasy tych artykułów w Wielkiej Brytanii będą się kurczyć. Będzie ona również coraz mniej kupować paliw płynnych w USA, ponieważ zdolność przetwórcza rafinerii brytyjskich rośnie szybciej, niż przewidywano. Wstrzymano także przywóz węgla z USA, bowiem brytyjskie zapasy węgla są stosunkowo duże.

Największe wydatki dolarowe będzie Wielka Brytania musiała ponieść w związku z przywozem zbóż z USA i Kanady. Niegdyś Wielka Brytania mogła sprowadzać znaczne ilości paszy z Argentyny i Australii, opłacając należności w ster-

lingach. Susze w tych krajach, jakie miały miejsce w ostatnich latach, uniemożliwiają tam zakupy. Jedyne źródłem niedolarowym jest Związek Radziecki. Bez wątpienia, wszelkie oferty radzieckie będą jak najpoważniej rozpatrzone w Londynie.

Podobnie pewnych zakupów drewna i miazgi drzewnej będą mogli dokonywać Brytyjczycy w Skandynawii i krajach Europy Wschodniej zamiast w USA i w Kanadzie.

Jeżeli drastyczny brak dolarów będzie się przedłużał, należy oczekiwać wzrostu brytyjskich transakcji wymiennych z krajami ludowymi. Mowa tu w pierwszym rzędzie o Chinach - stwierdza "US News and World Reports".

Mówiąc o brytyjskich rezerwach złota i dolarów, kanclerz skarbu, Butler, oświadczył na jednym z ostatnich posiedzeń Izby Gmin, że spadły one w ostatnim kwartale o £ 15 mln. w I kw. br. deficyt wyniósł £ 636 mln /stan brytyjskich zapasów złota i dolarów w ciągu ostatniego roku przedstawiał się następująco:

1 lipca 1951	- £	3.876.000.000
1 stycznia 1952	- £	2.336.000.000
1 kwietnia 1952	- £	1.700.000.000
1 lipca 1952	- £	1.685.000.000

Mimo optymistycznego tonu Butlera odnośnie do częściowego zahamowania spadku zapasów złota i dolarów poczynawszy od kwietnia br. wiadomości napływające z Londynu wskazują na to, że sytuacja gospodarcza Wielkiej Brytanii nadal przedstawia poważne trudności.

Wymieniając cyfrę £ 15 mln, stanowiących zmniejszenie rezerw złota i dolarów od kwietnia br, Butler nie uwzględnił kwoty £ 16,7 mln w złocie, które Wielka Brytania musiała wpłacić do Europejskiej Unii Płatniczej, celem wyrównania swojego deficytu majowego.

Wkrótce potem w Londynie rozeszła się pogłoska, że rząd brytyjski zamierza zwołać nową konferencję ministrów finansów Wspólnoty. Inicjatorem tej konferencji jest podobno premier Australii, Menzies, który odmówił podczas swej ostatniej bytności w Londynie zwiększenia kontyngentów importowych Australii, podczas gdy Anglicy oświadczyli ze swej strony, że nie będą mogli przyznać Australii kredytów szterlingowych.

Konferencja odbędzie się przypuszczalnie na początku września, przed konferencją gubernatorów Funduszu Walutowego i Banku Międzynarodowego, która zbierze się w Meksyku.

Komentując oświadczenie Butlera, prasa brytyjska podkreśla, że zwolnienie tempa spadku rezerw dolarów i złota w II kwartale br. w stosunku do I kwartału jest zjawiskiem sztucznym spowodowanym przez amerykański zasiłek w ramach t.zw. "wsparcia obronnego"; zasiłek ten wyniósł, jak wiadomo, £ 202 mln. "Financial Times" ubolewa, że do końca br. Wielka Brytania otrzyma jeszcze tylko £ 200 mln w ramach tego wsparcia, co jest stanowczo za mało, aby powstrzymać dalszy spadek rezerw złota, zważywszy na poważne zobowiązania Wielkiej Brytanii, chociażby z tytułu odsetek za pożyczki amerykańskie i kanadyjskie.

Kilka dzienników prowincjonalnych wyraziło nieśmiałą nadzieję na zmniejszenie programu zbrojeniowego. "Yorkshire Post"

pisze, że Butler stwierdził, iż "zrównoważenie bilansu płatniczego Wielkiej Brytanii musi mieć pierwszeństwo". "To potwierdza, - czytamy w "Yorkshire Post" - "że rząd zbliża się do momentu rozważenia sprawy pewnego osłabienia programu brojeniowego na rzecz podtrzymania eksportu". Dziennik ten podkreśla dalej, że zbrojenia poważnie nadwężają brytyjskie rezerwy.

"Times" i "Financial Times" boją się bardzo o pozycję funta i ostrzegają przed jego dewaluacją. "Times" mocno podkreśla, że powtórna dewaluacja "byłaby zgubna" i "zwiększyłaby groźbę prawdziwej katastrofy gospodarczej". "Financial Times" dodaje, że w ostatnim kwartale ub.r. dała się zaobserwować "silna ucieczka kapitałów od funta szterlinga". Dziennik boi się, że fakt ten, w połączeniu z dużym deficytem płatniczym może spowodować powtórna dewaluację funta. W związku z deficytem bloku szterlingowego w Europejskiej Unii Płatniczej "Financial Times" wzywa inne kraje tego bloku, by nareszcie zaczęły stosować ograniczenia importu ze strefą nieszterlingową i domaga się, aby deficyty bloku w EPU zamieniły się pod koniec roku w nadwyżki.

Ponadto wszystkie dzienniki kapitalistyczne ostrzegają przed "wygórowanymi żądaniem podwyżki płac", które ich zdaniem, są w obecnej sytuacji nie do przyjęcia.

Jak wiadomo bowiem, nacisk na TUC ze strony poszczególnych związków zawodowych jest tak wielki, że Rada Główna Kongresu Związków Zawodowych znajduje się w ciężkiej sytuacji w swej polityce łagodzenia słusznych żądań o podwyżki.

Odbyte ostatnio rozmowy między Butlerem a komitetem gospodarczym TUC w sprawie płac nie dały żadnych konkretnych rezultatów. Pod koniec rozmów kanclerz apelował o "umiarkowanie". Poszczególne związki zawodowe Wielkiej Brytanii odrzucają argumentację rządową, że podwyżki płac spowodują wzrost kosztów produkcji, a w konsekwencji i wzrost cen, co ostatecznie doprowadzi do zmniejszenia eksportu towarów brytyjskich. Domagają się one ograniczenia wysokich zysków towarzystw i poszczególnych ugrupowań monopolistycznych. Związkowcy wskazują, że obniżenie subwencji żywnościowych i stale wzmagająca się drożyzna doprowadziły do takiej wyżki kosztów utrzymania w Wielkiej Brytanii, że podwyżka płac jest absolutną koniecznością.

Niemal bezpośrednio po zakończeniu rozmów Butlera z komitetem gospodarczym TUC ogłoszono, że 38 związków zawodowych przemysłu maszynowego i stocznioвого zażądało "największej podwyżki płac w historii gospodarczej Wielkiej Brytanii", domagając się dla 3-milionowej rzeszy swych członków podniesienia płac o £ 2 tygodniowo. Jak podaje Reuter, przeciętna płaca zarobkowa w tej gałęzi wytwórczości wynosi £ 8,5 tygodniowo.

Związek zawodowy górników, reprezentujący 700.000 członków, zażądał od "National Coal Board" natychmiastowej podwyżki o £ 1,5 tygodniowo. Przeciętna płaca w górnictwie brytyjskim wynosi - wg Reutera - £ 7,05 tygodniowo.

Ponadto podwyżek domagają się: związek zawodowy kolejarzy - 600.000 członków, związek zawodowy robotników budow-

lanych - 1.250.000 członków, związek zawodowy robotników rolnych - 700.000 członków, związek zawodowy pracowników handlowych - 350.000 członków, związek zawodowy robotników autobusowych /prowincja plus Londyn/ - 160.000 członków, związek zawodowy elektryków - 200.000 członków oraz wiele mniejszych organizacji związkowych. Obserwatorzy oceniają, że żądanie podwyżek płac wysuwa obecnie łącznie 7 mln. robotników brytyjskich, co stanowi przeszło 1/3 ludności pracującej w Wielkiej Brytanii.

W związku z tymi żądaniami, prasa kapitalistyczna podniosła alarmującą wrzawę, pisząc, że żądania podwyżek mogą spowodować katastrofalne następstwa. "Times" kategorycznie odrzuca postulaty robotnicze, dopuszczając możliwość jedynie minimalnych podwyżek. "News Chronicle" określa żądania podwyżek jako "absurdalne" i zajmuje się kalkulacją, ile Wielka Brytania musiałaby dodatkowo wydać pieniędzy, aby sprostać żądanom. Według tego pisma, łączny koszt przekroczyłby £ 400 mln rocznie "i to w tym czasie, gdy Wielka Brytania posiada deficyt w płatnościach zagranicznych, sięgający £ 300 mln rocznie".

Produkcja

Według danych opublikowanych przez "New York Herald Tribune" brytyjska produkcja przemysłowa w maju br. w porównaniu z kwietniem br. przedstawiała się następująco:

	1 9 5 2 r. kwiecień	maj
węgiel /1000 t/	4.158	4.438
surówka /1000 t/	201	201
stal w sztabach /1000 t/	305	312
cement /1000 t/	862	912
elektryczność /mln kWh/	4.813	4.624
samochody /1000 sztuk/		
osobowe	35,2	38,3
ciężarowe	18,2	20,4
przędza wełniana /mln lb/	12,23	-
przędza bawełniana " "	9,49	.

Ogólny wskaźnik brytyjskiej produkcji przemysłowej w maju nie został dotychczas opublikowany.

Europejska Unia Płatnicza

Pozycja czerwcowa Wielkiej Brytanii w EPU jak piszemy to na str. 31 nie wykazała żadnej poprawy. Deficyt jej wyniósł £ 17,1 mln wobec £ 17,7 mln w maju, £ 20,2 mln w kwietniu i £ 22,9 mln w marcu br. W deficycie czerwcowym mieści się suma £ 2,4 mln procentów należnych EPU w I półroczu br. za długi brytyjskie. Normalnie cały ten deficyt musiałby być pokryty w złocie. Wobec jednak faktu, że Belgia zgodziła się na ulokowanie zamó-

wień w wysokości \$ 25 mln /£ 8,9 mln/ na cele zbrojeniowe, którą Wielka Brytania musiałaby uiścić w okresie 1952-1953, brytyjskie płatności w złocie zostały zredukowane w czerwcu br. do £ 8,2.

Były labourzystowski kanclerz skarbu, Dalton, wypowiedział się ostatnio za ewentualnym wystąpieniem Wielkiej Brytanii z Europejskiej Unii Płatniczej. Dalton podkreślił, że Wielka Brytania traci w EPU złoto na rzecz Belgii i Niemiec zachodnich. Jeśli te kraje - mówił Dalton - nie wyrównają swych płatniczych bilansów z Wielką Brytanią, rząd powinien rozważyć możliwości "wycofania się z tego kosztownego klubu". Dalton dodał, że po ratyfikacji układów bońskich, Wielka Brytania będzie zmuszona wydawać £ 100 mln w złocie rocznie na utrzymanie czterech dywizji w Niemczech zachodnich.

Samowolne kraje kapitalistyczne

ALGERIA

Handel zagraniczny

Handel zagraniczny Algieru w roku 1951 wynosił 2 789 000 ton wartości 203,6 mln.fr.fr. wobec 151,8 mln.fr.fr. w roku 1950, przy czym eksport w roku ubiegłym wyraził się cyfrą 6 392 000 fr.fr. w porównaniu z 112,9 mlrd. w roku 1950.

Struktura geograficzna handlu zagranicznego Algieru w latach 1950 - 1951 przedstawiała się następująco /w mln.fr. fr./:

	<u>Import</u>		<u>Eksport</u>	
	1950	1951	1950	1951
Strefa franka franc.	126,6	166,1	90,9	104,8
w tym Francja	116,3	151,5	82,4	92,5
Strefa szterlingowa	2,4	3,3	6,8	12,5
w tym W. Brytania	1,9	2,0	6,5	11,8
Strefa dolarowa	7,2	12,6	2,2	2,6
w tym USA	6,2	9,9	1,7	2,3
Inne kraje	15,6	21,6	13,0	15,0
w tym Holandia	1,3	1,9	1,6	2,4
Niemcy zach.	0,6	0,8	4,6	2,3

ARGENTYNA

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Według danych "First National Bank" w Bostonie, obroty zagraniczne Argentyny osiągnęły w roku 1951 /wszystkie cyfry w mln.pesos/ 17 190 mln.pesos wobec 10 248 mln.pesos w 1950 r.

Eksport argentyński wzrósł w 1951 r. o 23,6% w porównaniu z rokiem 1950, zaś import aż o 117,3%, co spowodowane zostało zwiększeniem zakupów szeregu towarów w związku z tworzeniem zapasów strategicznych w kraju, jak również wzrostem cen.

Deficyt bilansu handlowego w roku ubiegłym wyraził się cyfrą 3 768 mln.pesos, podczas gdy w roku 1950 Argentyna posiadała saldo dodatnie w wysokości 606 mln.pesos.

Test to największy deficyt handlowy zanotowany w Argentynie od szeregu lat. "Moniteur Officiel" podaje, że argentyńskie "terms of trade" w roku 1951 kształtowały się niepomysłnie dla kraju: podczas gdy przeciętna cena importowa za tonę wzrosła o 72% w porównaniu z rokiem 1950, to cena eksportowa za tonę podwyższyła się tylko o 62%.

Głównymi pozycjami eksportu i importu Argentyny były /w mln.pesos/:

	<u>1950 r.</u>	<u>1951 r.</u>
Eksport	5 427	6 711
w tym:		
zboża i produkty zbożowe	1 214	1 604
mięso i przetwory mięsne	887	1 300
materiały drzewne	229	330
Import	4 821	10 479
w tym:		
maszyny i środki transportowe	967	1 918
metale żelazne i wyroby z nich	738	1 600
paliwo i smary	594	1 095
tkaniny i wyroby włókiennicze	567	1 060
materiały drzewne	374	884
żywność	277	490

Głównymi kontrahentami Argentyny były /w mln.pesos/:

	<u>Import</u>		<u>Eksport</u>	
	<u>1950 r.</u>	<u>1951 r.</u>	<u>1950 r.</u>	<u>1951 r.</u>
Brazylia	459,6	963,3	429,6	703,6
Francja	693,0	1 022,4	357,0	441,3
Holandia	94,4	354,6	265,5	385,6
Niemcy zachodnie	106,5	572,4	264,4	459,0
Stany Zjednoczone AF ...	787,3	2 196,7	1 108,7	1 123,4
Szwecja	86,4	522,2	195,3	179,3
Wielka Brytania	569,2	787,6	973,1	1 148,2
Włochy	348,5	336,8	356,7	435,1

Według tymczasowych danych, obroty zagraniczne Argentyny w pierwszym kwartale b.r. zamknęły się deficytem w wysokości 1.947,3 mln.pesos w porównaniu z deficytem 27,5 mln.pesos w analogicznym okresie 1951 r.

Jak wynika z oświadczenia kierownika nowoutworzonego argentyńskiego Ministerstwa Handlu Zagranicznego, zakupy Argentyny zagranicą będą w przyszłości ograniczać się do niezbędnych i najpilniej potrzebnych surowców, paliw i dóbr inwestycyjnych dla rolnictwa i przemysłu. Przewodnią zasadą polityki handlowej Argentyny będzie: "Argentyna będzie sprzedawać tym, którzy sprzedają nam to, czego nam potrzeba". Wynika z tego, że zasadą argentyńskiego handlu zagranicznego staje się bilateralizm oparty na wymianie jedynie koniecznie potrzebnych towarów.

Wobec obecnej niepomysłnej sytuacji eksportowej Argentyny w związku z ogromnymi stratami spowodowanymi suszą i innymi

czynnikami, które doprowadziły do zmniejszenia produkcji głównych towarów eksportowych, zastosowana obecnie przez Argentynę polityka ograniczeń w handlu zagranicznym ma być jedyną drogą ratunku.

W porównaniu z przeciętną cyfrą 8 mln. ton rocznie w latach 1946-1950, eksport w 1951 r. wyniósł 5,8 mln. ton, a według ostrożnej oceny wyniesie w tym roku zaledwie 4 mln. ton.

Te niekorzystne perspektywy, łącznie z ujemnym bilansem handlowym w 1951 r. oraz z obecnym stanem wyczerpania rezerw złota i dewiz, stworzyły przesłanki dla nowej polityki ograniczeń handlowych.

Finanse

Według tymczasowych danych argentyńskiego Ministerstwa Finansów, bilans płatniczy kraju wykazał przy końcu 1951 r. deficyt w wysokości około 600 mln. pesos.

Deficyt ten pogłębiał się nadal w ciągu pierwszego kwartału b.r., na co wskazuje spadek rezerw złota i dewiz w "Banco Central".

Ilustruje to poniższe zestawienie:

	saldo bilansu płatniczego	rezerwy złota i dewiz /netto/ "Banco Central"
	<u>/w mln. pesos/</u>	
koniec roku		
1946	+ 239	5.646,2
1947	- 989	3.645,0
1948	-1.872 x/	2.425,0
1949	- 203	1.997,6
1950	+ 693	2.689,0
1951	- 600	1.865,7
1952 /23 kwiecień/	-	1.366,6

"Financial Times" stwierdza, że tylko mniej niż połowa wymienionej cyfry rezerw złota i walut może być faktycznie użyta na zakupy, gdyż w podaną sumę włączone zostały 3 mld. peset zamrożonych przez Hiszpanię, o odblokowanie których już ponad rok toczą się pertraktacje między obu rządami.

x/ w wyniku wykupienia kolei brytyjskich.

A U S T R A L I A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

W ciągu 11 miesięcy bieżącego roku finansowego obroty zagraniczne Australii wykazały na dzień 31 maja b.r. deficyt w wysokości £ A 378,525 mln. wobec salda dodatkowego - £ A 234,275 mln. w analogicznym okresie ubiegłego roku finanso-

wego. Na sumę tę złożyło się £ A 285,128 mln. deficytu w stosunku do obszaru szterlingowego, £ A 37,792 mln. wobec obszaru dolarowego i £ A 55,605 mln. wobec obszarów innych walut.

Import w ciągu omawianych jedenastu miesięcy osiągnął £ A 997,555 mln., podczas gdy eksport - tylko £ A 619,030 mln. Import z obszaru szterlingowego wyniósł £ A 590,582 mln. a eksport do tej strefy £ A 305,454 mln.; import z obszaru dolarowego - £ A 119,812 mln. a eksport - £ A 82,020 mln.; import ze stref innych walut - £ A 287,161, eksport - £ A 231,555 mln.

Po stronie importu najbardziej wzrósł w porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku finansowego przywóz metali i maszyn - o £ A 95 mln.; odzieży - o £ A 77 mln.; artykułów papierniczych - o £ A 40 mln. i chemikali - o £ A 32 mln.

Po stronie eksportu spadł wywóz wełny /z ponad £ A 600 mln do £ A 312 mln/ i artykułów żywnościowych, w czym kasa o 75%.

Mimo silnej presji wywieranej przez rząd i koła handlowe Wielkiej Brytanii, premier australijski Menzies, oświadczył, że zastosowane przez Australię ograniczenia importowe zostaną utrzymane w mocy. Co więcej, stwierdził on, że przychyny, które spowodowały wprowadzenie tych ograniczeń przybierają coraz bardziej na sile, wobec czego zajdzie konieczność wprowadzenia jeszcze bardziej drakońskich restrykcji. Premier poddał myśl zdewaluowania funta celem ożywienia eksportu szterlingowego.

Zaznaczył on przy tym, że import australijski w roku 1951 był nadmiernie zwiększony z powodu znacznych zysków ze sprzedaży wełny i że rząd australijski zamierza obecnie doprowadzić import do normalnego poziomu.

Jak donosi "Neue Zürcher Zeitung", dążąc do zlikwidowania deficytu dolarowego, rząd australijski postanowił ograniczyć import z krajów obszaru dolarowego o dalsze 5% do 25%.

Według informacji "Public Ledger", również import z Japonii podlega nadal poważnym ograniczeniom. Odwołane w dniu 21 marca b.r. licencje na import japoński poddane zostały rewizji i obecnie nowe licencje wydawane są tylko na przywóz najbardziej pilnych i podstawowych dla gospodarki australijskiej towarów.

F i n a n s e

Opublikowane przez "Commonwealth Statistician" dane o australijskim bilansie płatniczym za pierwsze półrocze roku finansowego 1951/52 wykazują deficyt w wysokości £ 316 mln. w porównaniu z deficytem £ 19,4 mln. w analogicznym okresie 1950/51.

Sytuacja walutowa Australii w ciągu bieżącego roku uległa znacznemu pogorszeniu. Tymczasowe obliczenia ujawni-

niają, że do końca czerwca b.r. rezerwy walutowe kraju zmniejszyły się do £ 300 mln. wobec £ 487,5 mln. przy końcu 1951 r. Należy tu dodać, że wobec sezonowego charakteru eksportu australijskiego napływ walut zagranicznych do końca bieżącego roku będzie nieznaczny. Przewiduje się również, że sytuacja może jeszcze bardziej pogorszyć się wskutek niepomyślnej wiosny i możliwości suszy.

P r o d u k c j a

Australijskie zbiory pszenicy - również jak i produkcja masła, mięsa i jaj - wykazują od szeregu lat znaczną tendencję zniżkową. Podczas gdy w roku 1950 produkcja pszenicy wynosiła 214 mln. buszli to w roku 1951/52 tylko 161 mln. W 1950 r. zasiewano 18,2 mln. akrów pszenicy, zaś w ostatnim sezonie tylko 10,6 mln. akrów. Eksport produktów pochodzenia roślinnego i zwierzęcego maleje z roku na rok. Władze australijskie tłumaczą zazwyczaj fakt zmniejszania się produkcji klęskami suszy.

Jednakże wiadomo, że w ostatnich latach katastrofalnie zmniejszyła się powierzchnia uprawy. Farmerzy bowiem uważają, że produkcja pszenicy przestała być opłacalna. Do końca 1951 r. otrzymywali oni 7 sh za l. bush, podczas gdy eksporterzy sprzedawali wówczas pszenicę po cenie ponad 20 sh na wolnym rynku, względnie uzyskiwali cenę 16 sh w ramach Międzynarodowego Układu Pszenicznego. Cena krajowa została podniesiona obecnie do 10 sh, jest ona jednak ich zdaniem niezadawalająca wobec coraz bardziej wzrastających kosztów produkcji.

Charakterystycznym dla upadku rolnictwa Australii jest zmniejszające się zapotrzebowanie na nawozy oraz materiały pędne. Taka gospodarka powoduje zdecydowany spadek plonów.

Australia zaczyna już sprowadzać produkty rolne z Nowej Zelandii, oświadczając jednocześnie, iż nie jest ona w stanie, wypełnić owych zobowiązań w ramach Układu Pszenicznego. Może ona również dostarczyć Wielkiej Brytanii tylko nieznaczny procent przyrzeczonych ilości mięsa i masła. Rząd, który pragnie robić wrażenie, że dąży do polepszenia sytuacji na odcinku rolnictwa dotknął ostatnimi ograniczeniami importowymi głównie przywóz artykułów ważnych dla rolnictwa. Braku tego nie wyrówna przemysł krajowy, przedstawiany w coraz większym stopniu na produkcję zbrojeniową.

B O L I W I A

Wokół problemu upaństwowienia kopalń cyny

Zamieszczone w "Neue Zürcher Zeitung" artykuły korespondenta z La Paz, traktujące o gospodarce w górnictwie na tle zamierzeń nacjonalizacji boliwijskich kopalń cyny - dostarczają wbrew intencji autora mnóstwo cennych argumentów wykazujących, że przemysł górniczy dojrzał do upaństwowienia. Skarby mineralne tego kraju nie służą bowiem rozwojowi dobrobytu i podniesieniu stopy życiowej mas, lecz wzbogacaniu

się garstki rekinów monopolistycznych, która obdarzona przywilejami eksploatuje niemiłosiernie lud pracujący, wywozi zyski z kraju, stosuje prymitywne metody produkcji i uchyla się od poważniejszych inwestycji. Ostatni radykalno-drobnomieszczański przewrót, wyzyskując jednomyślną opinię kraju, rzucił wprawdzie hasło nacjonalizacji, lecz nie czyni w kierunku jego realizacji. Lawiruje więc i pakuje z USA, gubiąc się w półśrodkach /wprowadzenie monopolu państwowego na eksport produktów mineralnych/.

Należy tu przypomnieć, że Boliwia uważana jest za jeden z najbogatszych w minerały obszarów świata. Minerały są praktycznie jedynym źródłem dewiz. Eksport rud wynosi przeciętnie 90 do 95% globalnego eksportu. Główne trudności w wydobywaniu minerałów, obojętne czy chodzi o cynę, ołów, srebro, antymon, cynk, wolfram, miedź, złoto, bizmut i siarkę leży w fakcie, że liczne pokłady rud występują dopiero na wysokości 4000 - 5700 m nad poziom morza.

W ten sposób Boliwia ponosi wysokie koszty eksploatacji, które niekorzystnie odbijają się na jej gospodarce.

Najważniejszym minerałem, który Boliwia rzuca na rynek światowy, jest cyna. Dostarcza ona około 20% produkcji światowej, z czego 80% przypada na trzech głównych producentów: Patino, Hochschild i Aramayo.

Ołów jest co do wartości drugim z rzędu minerałem boliwijskim. Pod względem wagi, produkcja jego zbliża się do wydobycia cyny, wpływy z niego jednak sięgają zaledwie 10% dochodu z cyny.

Na północ od jeziora Titicaca wydobywany jest cynk, podczas gdy na południe od niego eksploatowane są złoża miedzi. Produkcja srebra spada, co do antymonu, eksploatowane są jedynie najbogatsze żyły.

Po Stanach Zjednoczonych, Boliwia jest najważniejszym dostawcą wolframu zachodniej półkuli. Złota wydobywa się mało, głównie jako produkt dodatkowy. Złoża bizmutu i żelaza mają przed sobą dużą przyszłość.

Obok forsowania produkcji cyny, muszą być eksploatowane według nowoczesnych metod również wszystkie pozostałe, nie nadające się do wyzyskania minerały. W ten tylko sposób Boliwia uniezależnić się może od cen cyny. Wymaga to jednak rozbudowy szkół górniczych, w celu wyszkolenia dostatecznych kadr wykwalifikowanych techników, geologów i inżynierów.

Wyłoniony przez zwycięską rewolucję w dniu 9 kwietnia b.r. rząd Paza - Estensoro, obiecywał swym zwolennikom już od lat nacjonalizację kopalń. Wielu Boliwijszczyków przyjęło te zapewnienia poważnie, inni zapatrują się na to sceptycznie, mając świeżo w pamięci gorzkie doświadczenia z podobnie szumnie reklamowaną "nacjonalizacją" przemysłu naftowego. Najpierw pisze "Neue Zürcher Zeitung" - rząd uczynił to, co się zwykle czyni, gdy koła rządowe nie wiedzą czego chcą, mianowicie powołał komisję nadzorczą, która złożyć ma sprawozdanie do 10 września 1952 roku.

Tym niemniej minister górnictwa i przemysłu naftowego, Juan Lechin, który w łonie rządu przewodzi radykalnemu odłamowi, nie omieszkuje w każdym publicznym wystąpieniu podnosić z naciskiem, że nacjonalizacja jest postanowiona i stoi tuż przed drzwiami. Nowy prezydent, Paz Estensoro, kiedyś oświadczył, że rząd jego przeprowadzi nacjonalizację "nawet za cenę życia", nie zaniedbał jednak przy wielu innych okazjach zaznaczyć, że możliwości nacjonalizacji będą troskliwie badane.

Kapitałiści amerykańscy i angielscy, którzy w pierwszym rzędzie dotknięci byłiby zarządzeniami o upaństwowieniu kopalń cyny, przyjęli te enuncjacje z całkowitym spokojem. Pamiętają oni bowiem, że jednym z pierwszych kroków rządu Paz Estensoro było uznanie układów międzynarodowych, zawartych przez poprzednie rządy: do tych należy także t.zw. "Karta Bogoty", która m.in. zezwala na wykwaszczenie i nacjonalizację jedynie za uprzednim całkowitym odszkodowaniem.

Okoliczność, że Stany Zjednoczone uznały niedawny rząd Paz Estensoro /w ślady zaś USA poszły zaraz inne państwa Ameryki Łacińskiej i Europy/, komentowana jest ogólnie w ten sposób, że Paz Estensoro niewątpliwie poczynił pewne zapewnienia w sensie przestrzegania tego przepisu "Karty Bogoty". Należy jeszcze tu dodać, pisze "Neue Zürcher Zeitung", że rząd boliwijski nie będzie w stanie wykupić kopalń bez zagranicznej pomocy finansowej.

Jednocześnie z notyfikacją, uznania go przez USA, rząd boliwijski powołał komisję dla "zbadaania możliwości" nacjonalizacji kopalń cyny, która złożyć ma sprawozdanie w ciągu 4 miesięcy. Przed tym jednak podano do wiadomości, że boliwijscy negocjatorzy w pertraktacjach z amerykańską "Finance Reconstruction Corp." obniżyli poprzednio oferowaną cenę cyny z 1,50 do 1,30 \$ za lb i że pierwszy kontrakt na dostawę 10 000 ton cyny boliwijskiej dla USA zawarty został po cenie 1,21 \$, a więc zgodnie z dawną ofertą amerykańską.

Jest rzeczą prawdopodobną, - pisze szwajcarski dziennik - że może dojść do uzgodnienia z USA definitywnej ceny kupna, a wtedy zagadnienie nacjonalizacji kopalń mogłoby stracić na aktualności.

Szereg szczegółów, dotyczących zarządzenia rządu boliwijskiego, ogłoszonego w pierwszej połowie czerwca b.r. i czyniącego cały eksport produktów kopalnianych monopolem państwowym - wskazuje na to, że zarządzenie to może być pojmowane jako namiastka zapowiadanej uprzednio nacjonalizacji kopalń. W każdym bądź razie utworzenie monopolu państwowego na eksport boliwijskich surowców kopalnianych reklamowane jest jako "realizacja gospodarczego wyzwolenia kraju".

Odpowiednie projekty przewidują, że cały eksport surowców górniczych, dokonywany będzie w przyszłości wyłącznie przez państwo, przy czym operacjami finansowymi zajmować się będzie Bank Górniczy /Banco Minero/, który odbierać będzie od właścicieli kopalń całą produkcję, płacąc w boliwijskich pesos. Ceny będą ustalone zgodnie z aktualnymi notowaniami na rynkach światowych, względnie z cenami, uzgodnionymi między Bankiem Górniczym a odbiorcami zagranicznymi, po potrąceniu podatku

eksportowego, kosztów frachtu oraz 1% komisowego dla banku. Równowartość w boliwijskich pesos obliczana będzie po kursie urzędowym. W zamian za to Boliwijski Bank Centralny, któremu Bank Górniczy odstępować będzie wpływające z transakcji eksportowych dwizy, zobowiąże się przydzielać dewizy przedsiębiorstwom górniczym dla następujących celów: zakupy maszyn i innych materiałów, import nieprodukowanych w Boliwii artykułów i towarów konsumpcyjnych, niezbędnych dla robotników i pracowników kopalń, wypłaty wynagrodzenia technikom, którzy zakontraktowani zostali na bazie dewizowej oraz dla rozdziału dywidend na wpłaty sum amortyzacyjnych.

Dotychczas przedsiębiorstwa górnicze dysponowały same swymi wpływami dewizowymi, miały one jedynie obowiązek, po pokryciu swych wydatków eksploatacyjnych i wpłacie zysków, odprowadzać do banku część pozostałych u nich dewiz po kursie urzędowym, podczas gdy resztę wolno im było sprzedawać na wolnym rynku.

G W A T E M A L A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Struktura geograficzna handlu zagranicznego Gwatemali w roku 1951 przedstawiała się następująco /w mln.quetzali/:

	<u>I m p o r t</u>		<u>E k s p o r t</u>	
	<u>1950 r.</u>	<u>1951 r.</u>	<u>1950 r.</u>	<u>1951 r.</u>
Ogółem	71,2	80,8	67,6	76,1
w tym:				
USA	48,8	54,3	60,2	66,7
Holandia	0,4	0,9	2,2	2,3
Kanada	2,3	2,7	1,2	1,9
Belgia	1,3	2,0	1,2	1,6
Niemcy zachodnie	2,0	3,8	0,2	0,8
Włochy	0,6	0,9	1,3	0,5
Francja	...	...	0,3	0,5
Szwajcaria	...	...	0,3	0,4
Salwador	...	...	0,1	0,3
Szwecja	...	...	...	0,3
Meksyk	4,6	3,9	...	...
Wielka Brytania ..	2,3	3,2	...	...

P r o d u k c j a

Parlament Gwatemali uchwalił decydującą większością głosów przeprowadzenie w całym kraju reformy rolnej. Ustawa przekazana została do podpisu prezydentowi Arbenzowi, który przedtem wniósł ją do parlamentu. Opracowana ona została przez komisję parlamentarną, której przewodniczył przywódca

KP Gwatemali - Guturiez i przewiduje wyłączenie z odszkodowaniem wszystkich wielkich majątków ziemskich. Wyłączeniu nie podlegają gospodarstwa o powierzchni do 2,25 ha. Odszkodowania mają być wypłacone w obligacjach rządowych, płatnych za 25 lat.

Wobec gróźb stawiania oporu reformie przez właścicieli ziemskich, ustawa przewiduje wyłączenie bez odszkodowania wszystkich tych, którzy sprzeciwiają się reformie drogą siły, bądź innymi nielegalnymi metodami.

W wypadku pomyślnej realizacji ustawy, zmieni ona radykalnie strukturę rolną Gwatemali, gdzie do chwili obecnej 2% ludności skupia w swym ręku 75% ziemi uprawnej w całym kraju, zaś 75% ludności wiejskiej uprawia 10% ziemi użytkowej.

I R A K

Handel zagraniczny

Poniżej podajemy strukturę towarową handlu zagranicznego Iraku w okresie pierwszych 9 miesięcy roku 1951, przy czym zaznaczamy, że dotychczas nie zostały opublikowane dane dotyczące handlu zagranicznego tego kraju i roku 1951 jako całości ani też pierwszych miesięcy roku bieżącego.

	Ilość	wartość /w tys. dinarów irackich/
<u>Import</u>		
Ogółem	-	34.245,3
w tym:		
Metale żelazne i rury		
/w tonach/	45.717,0	2.668,7
urządzenia przemysłowe, kotły, maszyny i części zamienne do nich	-	2.571,3
samochody, motocykle, traktory, części zamienne do nich	-	1.033,5
maszyny elektryczne, aparaty, agregaty, narzędzia, instalacje elektryczne i części zamienne do nich	-	1.376,5
chemikalia i lekarstwa		
/w tonach/	4.984,0	957,6
szkło i wyroby szklane		
/w tonach/	4.081,0	324,8
cement	4.704,0	59,5
paliwo płynne do motorów		
/w tys.litrów/	27.564,4	257,3
nafta /w tys.litrów/	65.475,1	172,7
tkaniny bawełniane	36,9	4.910,4
tkaniny ze sztucznego jed- wabu	14,1	2.201,5

tkaniny wełniane	0,74	616,1
tkaniny z naturalnego jed- waniu	1,4	213,1
przędza bawełniana /w tonach/	207,0	224,4
przędza ze sztucznego jed- wabiu /w tonach/	110,0	119,9
juta /w tonach/	94,0	43,6
worki jutowe /w tys.sztuk/	711,4	491,2
bielizna i odzież	-	778,4
skóra wyprawiona /w yardach ² /	42.297	44,3
materiały drzewne /tarcica, formier itp./	-	597,0
skrzynki do daktyli /w mln. sztuk/	1,25	288,2
zapałki /w tys.grosów/	323,2	104,4
papier i tektura /w tonach/	3.883,0	536,6
herbata /w tonach/	7.418,0	2.853,2
cukier /w tonach/	62.710,0	4.676,1
kawa /w tonach/	997,0	439,7
owoce /w tonach/	1.941,0	67,6
mydło /w tonach/	2.074,0	387,8

Eksport

Ogółem , - 19.236,3

w tym:

bydło żywe /w.tys.sztuk/...	99,0	396,1
truszcze pochodzenia roślin- nego i zwierzęcego /w tonach/	1.353,0	0,6
jaja /w tys.sztuk/	16,0	1,1
jelita owcze i kozie /w mln. wiązek/	1,2	267,2
lukrecja /w tonach/	5.911,0	59,3
mąka i zboże /w.tys.ton/...	362,6	10.718,5
daktyle /w tys.ton/	214,2	3.565,4
rozmaite nasiona /w tys.ton/	13,3	518,0
skóry surowe i wyprawione /w tonach/	1.112,0	271,3
wełna	4.111,0	1.467,9
bawełna	3.645,0	1.477,4
reeksport	-	1.468,1

T U N I S

Sytuacja gospodarcza

Nawiązując do naszej notatki o stanie handlu zagra-
nicznego Tunisu w r.ub., komunikujemy dodatkowo, że naj-
ważniejszymi pozycjami w imporcie były: cukier, produkty
ropy naftowej, wyroby papiernicze i stalowe, samochody,
drewno i wyroby drewniane, tkaniny wełniane, ziemniaki,
zboże, tytoń, wapno i cement, wyroby farmaceutyczne, tkaniny
ze sztucznego jedwabiu i wyroby dziane.

Do najważniejszych artykułów eksportowych należały: fosfaty, nasiona lucerny, oliwa naturalna, ołów i jego stopy, ruda żelazna, wina, jęczmień, pszenica, owoce cytrusowe i strączkowe oraz gąbki.

Eksport produktów przemysłu górniczego przedstawiał się następująco:

	<u>1950 r.</u>	<u>1951 r.</u>
	<u>/w tonach/</u>	
rudy żelaza	697 904	910.859
fosfaty	1 571 880	2 097 723
superfosfat	152 967	143 499
rudy cynku	5 431	7 582
ołów /metal/	22 429	22 630

Poważnymi odbiorcami tuniskiej rudy żelaznej były w roku 1951: Wielka Brytania - 491 000 ton, Stany Zjednoczone - 136 000 ton, Holandia - 91 000 ton, Niemcy zachodnie - 81 000 ton, podczas gdy Francja zajmowała pod tym względem ostatnie miejsce.

Na odcinku fosfatów 26,17% całego eksportu tego towaru skierowano do Francji, 20,51% do Włoch, 11,62% do Hiszpanii, 8,56% do Wielkiej Brytanii i 6,39% do Niemiec zachodnich.

Dalszymi odbiorcami były: Grecja, Belgia, Holandia, Finlandia, Ameryka Południowa, Czechosłowacja i Irlandia.

Superfosfaty eksportowano do Brazylii /600 000 ton/, Nowej Zelandii /43 000 ton/ oraz do Finlandii, Indonezji, Włoch, Chile, Portugalii i Urugwaju. Należy również zaznaczyć, że Japonia sprowadziła z Tunisu ponad 47 000 ton soli, Norwegia ponad 31 000 ton i Finlandia 12 000 ton. Odbiorcami soli w mniejszych ilościach były Wyspy Owcze /7 600 ton/ i Grenlandia /3 600 ton/. Ogółem wywieziono z Tunisu w r.ub. 102 730 ton soli morskiej, podczas gdy w roku 1950 - 86 000 ton.

W I kwartale 1952 r. eksport Tunisu znacznie spadł, wynosząc 4 547 mln.fr.fr., czyli o 1 000 300 fr. mniej niż w analogicznym okresie roku 1951; import zaś wyraził się cyfrą 11 850 mln.fr.fr., czyli przewyższył o 1 140 mln.fr.fr. przywóz w I kwartale roku ubiegłego.

Jednakże na tle słabego rozwoju chałupniczego na ogół przemysłu Tunisu, przemysł górniczy nabiera szczególnego znaczenia, zatrudnia on bowiem ok. 15 000 robotników, z których ponad połowa pracuje w kopalniach fosfatów. Produkcję górnictwa w r.ub. charakteryzują poniższe dane:

	<u>1950 r.</u>	<u>1951 r.</u>
	<u>/w tonach/</u>	
rudy ołowiu	30 658	33 868
rudy cynku	5 744	7 252
rudy żelaza	757 897	922 744
fosfaty	1 524 833	1 678 905
superfosfat	133 385	166 159
ołów /metal/	23 536	22 906
Ogólny wskaźnik produkcji		
/rok 1938 = 100/	82	95

W roku 1951 rozpoczęła się eksploatacja węgla brunatnego i wzrosło znacznie wydobywanie rud cynku i żelaza. Należy również zaznaczyć, że zwiększyła się przeróbka fosfatów na superfosfat. Jedyna kopalnia węgla w Cap Bon została zamknięta, wskutek zbyt wysokich kosztów produkcji.

Z innych gałęzi przemysłu na uwagę zasługuje również przemysł chemiczny. Tunis produkuje 30 000 ton kwasu siarkowego rocznie. Nowoczesne fabryki mydła posiadają roczną zdolność wytwórczą w wysokości 6 000 ton. Produkuje się prócz tego siarczany miedzi, gaz acetylenowy, tlen, farby i lakiery, rozmaite środki owadobójcze, ocet winny, olejki eteryczne i tlenek tytanu.

Przemysł konserwowy rozporządza 38 fabrykami, z których 14 produkuje wyłącznie konserwy rybne, 5 zaś rybne, owocowe i jarzynowe.

Produkcja najważniejszych artykułów rolniczych przedstawia obraz niezwykle szybko postępującego upadku rolnictwa:

	1940	1950	1951
	/w tys.ton/		
pszenica	540	460	320
jęczmień	400	200	50
oliwa	105	40	45
wino /w tys.hektolitr./	885	775	650

Ogólnie rzecz biorąc rok 1951 był rokiem gospodarczo niepomyślnym dla Tunisu. Zbiory płodów rolnych wykazują stały spadek, a produkcja górnicza kształtowała się na poziomie przeciętnym.

UMOWY HANDLOWE I PŁATNICZE

AFGANISTAN - NIEMCY ZACHODNIE

Z Bonn donoszą o zawarciu umowy handlowej między Afganistanem i Niemcami zachodnimi, przewidującej wymianę w wysokości 25 mln DM po każdej stronie. Wymiana będzie realizowana w drodze kompensacji.

Eksport afganistański do Niemiec zachodnich obejmuje bawełnę, wełnę, futra - w tym karakuły, nasiona oleiste i suszone owoce. Przedmiotem eksportu zachodnio-niemieckiego są głównie maszyny i artykuły elektrotechniczne.

ARGENTYNA - WŁOCHY

W Rzymie została w dniu 27 czerwca br. podpisana umowa gospodarcza pomiędzy Włochami a Argentyną, obejmując również umowę płatniczą i sprawy emigracyjne z ważnością na 5 lat. Wymiana towarowa ma się odbywać według dwóch list, które będą rok rocznie rewidowane i ewentualnie rozszerzane. Nie dotyczy to eksportu wyrobów przemysłowych z Włoch na ogólną sumę \$ 75 mln, z góry ustalonych na cały 5-letni okres.

Dostawy Włoch w pierwszym roku obejmują towary wartości \$ 56 mln, między innymi: przędzę bawełnianą, aluminium, przędzę jedwabiu sztucznego, chemikalia, przędzę wełnianą, tkaniny bawełniane, siarkę, błony filmowe, części samochodowe, cement, opony, igły do maszyn do szycia. Eksport z Argentyny, który wynosić ma w pierwszym roku również sumę 75 mln, obejmuje: zboże, siemię lniane, wełnę nieoczyszczoną i wydzierżawioną, mrożone, skóry, bawełnę, olej lniany, kazeinę, olej jadalny.

W ciągu 5 lat Włochy wywieżą: maszyny rolnicze i traktory, maszyny i motory przemysłowe, statki, tabor kolejowy, urządzenia dla rafinerii nafty, cysterny, urządzenia i maszyny dla elektrowni.

Zapłaty będą regulowane na rachunku dolarowym, które podniesiono z \$ 80 mln na \$ 100 mln. Dla dostaw przemysłowych z Włoch utworzono rachunek specjalny.

AUSTRALIA - NIEMCY ZACHODNIE

Umowa handlowa między Australią a Niemcami zachodnimi przewidująca ułatwienie dla eksportu, niektórych towarów australijskich do Niemiec zachodnich przedłużona została do 31 sierpnia br.

/Ważność jej wygasła 28 lutego br. i była już raz przedłużona do 31 maja br./ Australijski minister handlu i rolnictwa oświadczył, że jakkolwiek wełna była dotychczas głównym

artykułem eksportowym do Niemiec zachodnich to obecnie na podstawie przedłużonej umowy również eksport dalszych towarów australijskich, jak metale, skóry surowe i garbowane uzyska znaczne ułatwienia ze strony Niemiec zachodnich. Wwóz innych towarów australijskich do Niemiec zachodnich będzie kontyngentowany; należą tu: między innymi pomarańcze, pszenica, sorgo, tran wielorybi, ananasy w konserwach, owoce suszone i miód.

Według oświadczenia ministra, eksport Australii do Niemiec zachodnich osiągnął w roku finansowym 1950/51 - ŁA 28 mln, a w ciągu 11 miesięcy bieżącego roku finansowego, to znaczy do końca maja br. - ŁA 19 mln.

A U S T R I A - I S L A N D I A

Dnia 5 czerwca br. zakończone zostały w Wiedniu rozmowy między delegacją austriacką i islandzką w sprawie zawarcia nowej umowy handlowej. W wyniku tych rozmów uregulowana została wymiana handlowa między wymienionymi krajami na jeden rok.

Ustalono, że austriackie towary dalszych priorytetów zapłacone zostaną przez Islandię rybami. Za surowce i towary pierwszego priorytetu Islandia zapłaci dewizami. Umowa przewiduje eksport 10.000 ton saletrzaku z Austrii do Islandii i około 4.500 ton mączki rybnej z Islandii do Austrii. Obie strony zrezygnowały ze sporządzenia list towarowych.

A U S T R I A - S Z W E C J A

W uzupełnieniu informacji, zamieszczonych w nr. 20/55/"WHZ", podajemy, że nowa umowa handlowa austriacko-szwedzka zawarta została na okres od 1 kwietnia 1952 do 31 marca 1953 r.

A U S T R I A - W Ł O C H Y

W uzupełnieniu informacji, zamieszczonych w nr. 22/57/"WHZ", podajemy szczegóły przedłużonej na dalszy rok umowy między Austrią i Włochami. Umowa ta oparta na zasadzie clearingu przewiduje wymianę towarów kontyngentowanych i zliberalizowanych. Wśród najważniejszych pozycji austriackiego importu towarów kontyngentowanych należy wymienić 10.000 ton owoców południowych, 10.000 ton jarzyn, 8.000 ton owoców, wino wartości \$ 300.000, 7.000 ton młodych kartofli, suszone owoce wartości \$ 200.000, a z wyrobów przemysłowych: 1.740 ton, przędzy włókna sztucznego, 1.000 ton przędzy bawełnianej, tkaniny bawełniane za \$ 1,1 mln, tkaniny wełniane za \$ 1,1 mln, tkaniny ze sztucznego jedwabiu za \$ 1,5 mln, oraz szereg tradycyjnych towarów eksportu włoskiego, jak: konserwy pomidorowe za \$ 75.000, olejki eteryczne za \$ 80.000, maszyny, wyroby chemiczne itp.

W myśl zawartej umowy, obustronne dostawy dóbr ważnych dla rozwoju gospodarki obu państw wzrosną w poważnej mierze. Włochy otrzymają np. duże ilości drzewa, 20.000 ton celulozy, 100.000 ton surówki, 16.000 ton blachy okrętowej, 25.000 ton stali i 2.000 ton naftaliny, a ponadto w znacznie większych niż dotychczas ilościach - magnezyt, kaolin, benzol i toluol.

Włochy wzajemnie zaopatrzą rynki austriackie w następujące towary: 25.000 ton ryżu, 500 ton oleju oliwkowego, 6.000 ton żelaza krzemowego, 1.000 ton ekstraktów garbarskich, 15.000 ton kwasu siarkowego, 20.000 ton materiałów pędnych oraz konopie, siarkę, nawozy fosfatowe, żwir wypalony itp.

B R A Z Y L I A - I S L A N D I A

Drogą wymiany not, zawarta została w dniu 30.IV.1952 r. umowa handlowa brazylijsko-islandzka, zawierająca następujące klauzule:

- a/ rząd Islandii zobowiązuje się ułatwić eksport dorsza do Brazylii do maksymalnej wysokości £ 500.000,
- b/ rząd Brazylii zobowiązuje się ze swej strony ułatwić eksport do Islandii następujących artykułów: kawy - do wysokości maksymalnej £ 400.000; castanha do Para /orzech amerykański/, olejów roślinnych, masła kakaowego, skór, tkanin bawełnianych i wełnianych, owoców i innych artykułów za £ 100.000,
- c/ licencje na wwóz dorsza islandzkiego będą udzielane w zależności od eksportu artykułów brazylijskich odpowiedniej wartości,
- d/ towary wymienione w zawartej umowie są przeznaczone wyłącznie na spożycie wewnętrzne kraju importującego;
- e/ umowa ważna jest na okres jednego roku, z tym, że zostaje automatycznie przedłużona na dalszy okres roczny, jeśli w ciągu ostatnich trzech miesięcy okresu swej ważności nie nastąpi wypowiedzenie przez jedną ze stron.

B R A Z Y L I A - P O R T U G A L I A

Jak donosi agencja "France Presse", Brazylia i Portugalia zawarły umowę handlową, przewidującą wymianę w łącznej wysokości 310 mln eskudów.

Portugalia dostarczy Brazylii wina i inne napoje alkoholowe za 100 mln esk, w zamian za brazylijską bawełnę wartości 125 mln esk.

B R A Z Y L I A - U R U G W A J

Senat urugwajski zatwierdził 4 kwietnia br. umowę handlową z Brazylią, przyjętą uprzednio przez Izbę Deputowanych. Zgodnie z umową Urugwaj dostarczy Brazylii do końca br. 20.000 ton mrożonego i chłodzonego mięsa wołowego, 80.000 ton maki pszennej i 40.000 ton pszenicy. Brazylia ze swej strony będzie dostarczać kawę, herba maté, banany, drewno i inne towary.

Dotychczas Urugwaj posiadał deficyt w handlu z Brazylią, lecz obecnie przypuszcza się, że na skutek obrotów opartych o powyższą umowę w 1952 r. nastąpi wyrównanie wymiany.

B R A Z Y L I A - W Ł O C H Y

W uzupełnieniu informacji, zamieszczonych w nr. 26/61/"WHZ", podajemy szczegóły ostatnio zawartej brazylijsko-włoskiej umowy handlowej. Przedmiotem importu włoskiego z Brazylii będą /w mln dolarów/: kawa - 38,4, kakao - 0,4, bawełna - 12,0, sizal, piassawa i inne włókna - 1,5, nasiona rycynusa - 0,04, olej sojowy - 0,5, olej z orzeszków ziemnych - 0,5, ruda żelaza - 1,0, rudy metali nieżelaznych - 0,8, skóry surowe i garbowane - 4,0, mięso mrożone - 1,0, inne towary - 2,0.

Brazylia między innymi zakupi we Włoszech: oliwę naturalną - 0,5, korek - 1,0, przedzę i tkaniny - 3,0, wyposażenie przemysłowe i maszyny - łącznie z rolniczymi - 30,0, urządzenia dla fabryk aluminium, celulozy i rafinerii ropy naftowej - 4,0, wyposażenie dla "Fabrica Nacional de Motores" - 6,9.

Import i eksport wymienionych towarów opierać się będzie na podstawie obustronnie ustalonych kwot.

Oprócz tego umowa przewiduje osobne transakcje, w których nastąpi wymiana niektórych towarów brazylijskich za odpowiednie produkty włoskie, przyczym wysyłki z Brazylii do Włoch muszą być dokonane przed wysyłkami z Włoch do Brazylii. Tymi transakcjami kompensacyjnymi objęte mają być między innymi następujące towary brazylijskie przeznaczone dla Włoch /w mln dolarów/: olej rycynusowy - 0,04, masło kakaowe - 0,25, mentol - 0,06, kofeinę - 0,02, skóry świńskie - 0,1, drewno - 1,55, marmur czerwony - 0,055, owoce południowe - 0,25. Włochy wysyłać będą w zamian: orzechy jadalne i owoce suszone - 0,15, sery gatunku "gorgonzola" i "Bel Paese" - 0,1, ponadto wina stołowe i marmur kararyjski, instrumenty muzyczne i pojazdy mechaniczne.

D A N I A - F I N L A N D I A

W Helsinkach została zawarta umowa handlowa pomiędzy Danią a Finlandią, obowiązująca od 1-go lipca br. do 30 czerwca 1953 r. Wartość wymiany towarowej jest o wiele niższa w porównaniu z poprzednią umową.

Obecnie Finlandia dostarczy Danii towarów na sumę 225-270 mln koron, w tym 30.000 ton celulozy, 7.000 ton miazgi drzewnej, 65.000 standartów drewna, 16.000 m³ dykty, 29.000 ton papieru rotacyjnego i innego, papy oraz tektury za 83 mln koron oraz maszyn i artykułów przemysłu metalowego.

Duński kontyngent eksportowy, wynoszący 190 mln koron, obejmuje maszyny i aparaty /50 mln koron/, artykuły żelazne i metalowe /20/, artykuły farmaceutyczne /10/, chemikalia, sztuczną żywicę i barwniki /8,3/, tekstylia /7/, jak również oleje i tłuszcze, albuminę, kazeinę i 3.000 ton cukru.

Uwzględniając obecne trudności zbytu fińskiego eksportu uzgodniono, że Finlandia będzie udzielać aż do odwołania licencji importowych do łącznej wartości 70% duńskich kontyngentów eksportowych. Przewiduje się, że procent ten ulegnie podwyżce po odbyciu ponownych rokowań handlowych, jeżeli pozwoli na to zadawalający stan fińskiego eksportu.

FINLANDIA - HOLANDIA

W uzupełnieniu informacji, zamieszczonej w nr. 20/55/"WHZ" podajemy szczegóły umowy handlowej fińsko-holenderskiej. Eksport holenderski do Finlandii obejmuje między innymi /w tysiącach guldenów/: wyroby z żelaza i stali - łącznie z przedmiotami użytku domowego - 3.000, cynę i stopy ołowiu z cyną - 800, maszyny i różne aparaty - 1.500, części zamienne do rowerów - 1.500, rowery - 300, wyposażenie transportowe - 1.000, beczki żelazne - 900, specjalne lampy jarzeniowe - 1.000, maszyny i aparaty elektryczne - 950, części do aparatów radiowych - 1.500, lampy radiowe i elektronowe - 1.500, laki i barwniki - 3.000, olejki eteryczne - 1.500, barwniki anilinowe do tkanin - 1.250, tłuszcze i oleje techniczne - 1.200, olej lniany - 1.000, szkło i piasek kwarcowy - 700, artykuły farmaceutyczne - 900, odpadki lniane - 2.000, tkaniny bawełniane - 1.300, tkaniny wełniane - 1.200, tkaniny jedwabne - 500, kanwę do wyszywania - 400, tkaniny i liny z sizalu - 600. Ponadto na budowę i remont statków dla Finlandii przewidziano sumę - 45. mln guldenów.

Finlandia ze swej strony będzie eksportowała do Holandii /w tysiącach guldenów/: wyroby metalowe i motory elektryczne - 500, sprzęt sportowy - 75, bibułę do filtrowania, osuszania i bibułę papierosową - 2.500, bibułę karbowaną - 400, szpulki drewniane - 400, wyroby z papieru i tektury - 300, chemikalia - 300, naczynia gliniane i fajansowe - 150 oraz /w tysiącach ton/: celulozę - 20, masę drzewną - 4, budulec - 5,5, tekturę - 8, papier listowy - 5,5, papier pakowy - 5, papier gazetowy - 3, kalkę - 1, /jak również w tysiącach m³/: papierówkę - 360, kopalniaki - 50, fornier - 25 i tarcicę - 100.000 std.

FINLANDIA - SZWECJA

W uzupełnieniu informacji, zamieszczonych w nr. 20/55/"WHZ", podajemy szczegóły umowy fińsko-szwedzkiej.

Głównymi pozycjami eksportu szwedzkiego do Finlandii są /w tonach/: stal walcowana na gorąco - 3.000, surówka na węglu drzewnym - 1.500, stal walcowana na zimno i cianiona - 600, stal nierdzewna i kwasoodporna - 330, drut ciągniony - 250, rury - 600, pakuły lniane - 750, Ponadto /w mln koron szwedzkich/: łożyska rolkowe i kulkowe - 8,0, sprzęt telefoniczny i telegraficzny - 5,5, sprzęt dla transportu samochodowego - 3,0, motory elektryczne i części wymienne - 2,3, części wymienne do samochodów i motorów - 2,0, maszyny rolnicze i części do nich - 2,0, chemikalia - 2,0, maszyny do obróbki drewna - 1,8, wyposażenia dla obróbki metali - 1,4, maszyny do szycia - 1,3, silniki spalinowe - 1,2, maszyny dla

przemysłu mleczarskiego - 1,1, smoły syntetyczne - 1,0, sukno i filc - 1,0, inne towary włókiennicze - 1,0, traktory - 0,9, maszyny pneumatyczne - 0,9, wyposażenie włókienniczego - 0,85, maszyny do spawania i części zapasowe - 0,6, akumulatory i części zapasowe do nich - 0,5, kompresory - 0,4 i inne towary. Eksport fiński do Szwecji obejmuje między innymi: tarcicę - 15.000 std, surówkę na koksie - 3.500 ton, a także /w mln koron szwedzkich/: okraglaki - 50,0, towary włókiennicze - 5,0, maszyny, aparaty i przyrządy nieelektryczne - 4,5, pergamin - 2,0, wyposażenie sanitarne - 2,2, maszyny, aparaty i przyrządy elektryczne - 1,5, różne artykuły gospodarstwa domowego - 1,5, budowlane płyty gipsowe - 1,0, azbest i wyroby azbestowe - 0,75.

F R A N C J A - J U G O S Ł A W I A

W Belgradzie podpisana została nowa umowa handlowa między Francją a Jugosławią z ważnością od 30 czerwca br. do 1 lipca 1953, przewidująca obustronne obroty w wysokości około 14 miliardów franków.

Eksport francuski do Jugosławii w wysokości 7 mlrd. franków obejmować ma: wyroby hutnicze - około 30.000 ton; fosfaty z Afryki Północnej - 20.000 ton; antracyt z Afryki Północnej, artykuły chemiczne i materiały elektrotechniczne - 750 mln fr., wyroby włókiennicze - 600 mln fr, sprzęt kolejowy - 385 mln fr i pojazdy mechaniczne - 300 mln fr.

Jugosławia ze swej strony wywozić będzie do Francji głównie rudy metali nieżelaznych, konopie, tytoń, pewne gatunki drewna i produkty rolnicze.

F R A N C J A - S A L W A D O R

Agencja "France Presse" donosi o zawarciu umowy handlowej między Francją a Salvadorem. Bliższych szczegółów umowy nie podano.

F R A N C J A - S Z W E C J A

Według doniesień agencji "Agafi" Francja i Szwecja ustalił dodatkowe listy kontyngentów do umowy handlowej, zawartej na okres od 1 listopada 1951 r. do 31 października 1952 r. /vide nr. 31/34/10/45/ i 20/55/"WHZ"/.

Francuski eksport dodatkowy wyraża się cyfrą 800 mln franków francuskich i obejmuje: złom metali żelaznych - 5.000 ton; tarcicę drzew twardych - 6.250 m³, banany - 3.000 ton, kawę - 250 ton, a także konserwy i inne towary.

H I S Z P A N I A - P A K I S T A N

Hiszpania i Pakistan zawarły nową umowę handlową na okres roczny od 1 lipca br. do 30 czerwca 1953 r. z możliwością dalszego jej przedłużenia.

Umowa zawiera klauzulę największego uprzywilejowania dla każdej ze stron.

Pakistan będzie dostarczał Hiszpanii głównie jutę, bawełnę i herbatę, podczas gdy eksport hiszpański do Pakistanu obejmuje tkaniny bawełniane i wełniane, maszyny, wyroby przemysłu hutniczego i chemicznego, barwniki, przyprawy korzenne, broń i wyposażenie wojskowe, korę korkową, artykuły sanitarne, żywność i napoje.

I Z R A E L - S T A N Y Z J E D N O C Z O N E A . P . - S Z W E C J A

Między Izraelem, Szwecją i U.S.A. zawarta została trójstronna umowa handlowa, na podstawie której Szwecja sprzeda Izraelowi towary wartości \$ 6 mln /artykuły drzewne, maszyny i ryby mrożone/ zakupi zaś w Stanach Zjednoczonych A.P. bawełnę i owoce suszone za \$ 4 mln.

Umowa ta, przyczyniająca się do zasilenia rezerw dolarowych Szwecji, doszła do skutku dzięki pożyczce otrzymanej ostatnio przez Izrael z U.S.A.

J A P O N I A - N I E M C Y Z A C H O D N I E

Według doniesienia agencji "France Presse" rząd japoński zgodził się w zasadzie na przedłużenie o dalsze 6 miesięcy umowy handlowej i płatniczej z Niemcami zachodnimi, która wygasła z dniem 30 czerwca br. Japonia zainteresowana jest w zwiększeniu importu maszyn i barwników z Niemiec zachodnich, w zamian za co żąda złagodzenia niemieckich ograniczeń importowych na japońskie produkty rolnicze i inne towary. Ponadto Japonia żąda zlikwidowania zachodnio-niemieckich przepisów dyskryminacyjnych, które dają pierwszeństwo eksportowi krajów obszaru dolarowego.

K O R E A Ń S K A R E P U B L I K A L U D O W O - D E M O K R A T Y C Z N A - N I E M I E C K A R E P U B L I K A D E M O K R A T Y C Z N A

W Berlinie podpisana została 25 czerwca br. umowa handlowa i płatnicza między Koreańską Republiką Ludowo-Demokratyczną i N.R.D. Pertraktacje w sprawie zawarcia umowy toczyły się w duchu przyjaźni, solidarności wspólnej postawy w stosunku do imperialistycznych podżegaczy wojennych.

P A R A G W A J - W Ł O C H Y

W uzupełnieniu informacji, zamieszczonych w nr.22/57/"WHZ" podajemy szczegóły umowy handlowej i płatniczej zawartej w dniu

24 kwietnia br. między Paragwajem a Włochami.

Umowa przewiduje otwarcie we włoskim Urzędzie Dewizowym specjalnego rachunku Banku Paragwajskiego w dolarach USA. i ustala wzajemny kredyt do sumy \$ 200.000.

Umowa ważna jest na przeciąg dwóch lat i ulegnie automatycznemu przedłużeniu, jeśli żadna ze stron nie zgłosi sprzeciwu.

Nie zamieszczono w umowie list towarowych ani nie podano wartości wymiany, jednakże ze źródeł oficjalnych donoszą, że Włochy zainteresowane są w imporcie bawełny, zboża, skór, nasion oleistych i zwierzęcych produktów ubocznych jak sierść, ogony, kopyta itd. w zamian za eksport maszyn tekstylnych, ciężarówek, tkanin itd.

P O R T U G A L I A - W Ł O C H Y

W uzupełnieniu informacji, zamieszczonych w nr.26/61/ /"WHZ", podajemy szczegóły umowy handlowej zawartej między Portugalią a Włochami.

Portugalia dostarczy Włochom artykuły rybne, nasiona oleiste, olej palmowy, kakao, kaolinę, grafit, piryt, rudy żelaza i manganu, wolfram, kalafonię, terpentynę, drewno, węglę, cynę, złom żelazny i skóry surowe, w zamian za włoskie towary włókiennicze, maszyny i aparaty, łożyska kulkowe, samochody, rowery, artykuły chemiczne i farmaceutyczne, wyroby miedziane, żelazne, stalowe i szklane, celulozę, tytoń, biłkę do papierosów, wyroby rękodzielnicze i sery.

Obroty płatnicze między obu krajami dokonywane będą na zasadzie clearingu i w ramach E.P.U.

RUMUNSKA REPUBLIKA LUDOWA - WEGIERSKA REPUBLIKA LUDOWA

Dnia 10 maja br. został zawarty w Bukareszcie między Rumunią a Węgrami układ handlowy i płatniczy na rok 1952. Układ przewiduje dalsze rozszerzenie wymiany między obu krajami. Węgry będą wywoziły do Rumunii maszyny i wyposażenie techniczne /w tym dla środków łączności/, walcówkę, lekarstwa i inne towary. Rumunia natomiast dostarczy produkty ropy naftowej, chemikalia, minerały, wyposażenie dla przemysłu ciężkiego, wyroby przemysłu drzewnego i inne towary.

Jednocześnie zawarto długoterminową umowę o wymianie towarów konsumpcyjnych na lata 1953-1955.

REGLEMENTACJA OBROTÓW HANDLOWYCH

o R e d a k c j i

Dążąc do scentralizowania i ulepszenia dostarczanych centralom h.z. informacji z dziedziny przepisów reglamentacyjnych, celnych, dokumentacji, znakowania, opakowania i wysyłki próbek i wzorów - P.I.H.Z. i C.Hartwig porozumieli się co do podziału tematyki i współpracy na odcinku wydawniczym.

Wobec konieczności posiadania przez centrale h.z. w miarę kompletnych informacji, które by były w razie zmian aktualizowane - Izba i C.Hartwig przygotowują wspólnie na koniec b.r. zestawienie w.w. przepisów jako III wydanie "Informacji o reglamentacji importu w państwach obcych", do którego wydawnictwa wychodzić będą od roku 1953 wspólne periodyczne uzupełnienia.

Do końca b.r. w "WHZ" podawać będziemy jedynie informacje odnoszące się do przepisów reglamentacyjnych i stawek celnych, natomiast wiadomości dotyczące przepisów celnych w zakresie dokumentacji, znakowania, opakowania oraz wysyłki próbek i wzorów podawane będą przez C.Hartwig w "Biuletynie Ekonomicznym".

B R A Z Y L I A

Przepisy importowo-dewizowe

Z powodu coraz większego wyczerpywania się zapasu dewiz i wzrastającego zadłużenia Brazylii w USA, Bank Brazylii wprowadził pewne ograniczenia w wydawaniu licencji importowych.

Komisja Doradcza dla Wymiany Handlowej z zagranicą zaleciła na swych sesjach w miesiącach styczniu i lutym b.r. w s t r z y m a ć w y d a w a n i e licencji importowych na następujące towary: wapno, chlorowane, wełnę surową, praną, przedzę wełnianą plecioną, odpadki przedży wełnianej, szmaty i odpadki wełniane, tekstylia wełniane, cegłę odporną na kwasy i zasady.

Dla parafiny oczyszczonej zezwolono na wydanie licencji importowych w wysokości zaopatrzenia półrocznego przy płatności w jakiegokolwiek walucie, przy tym dla konsumentów bezpośrednich - na bazie ich rzeczywistych potrzeb, a dla odsprzedawców - na bazie 100% średniej rocznej zakupów w latach 1946/49.

Dla sody oczyszczonej zezwolono na wydawanie pozwoleń importowych w wysokości zaopatrzenia półrocznego, płatnych w

walutach konwersyjnych, na bazie 50% średniej rocznej importu
potentów w latach 1946/49.

Dla cementu "Portland" zezwolono na wydawanie licencji
imp.firmom "tradycyjnym" i konsumentom bezpośrednim na bazie
ich rzeczywistych potrzeb, płatnych w walutach niekonwersyj-
nych.

Chlorek wapnia techniczny importowany dla chłodni jest
zwolniony od licencji, a na import w innych celach - licencje
mają być wydawane w wysokości zaopatrzenia półrocznego, płat-
ne w walutach niekonwersyjnych, dla konsumentów bezpośred-
nich - na bazie ich rzeczywistych potrzeb, a dla odsprzedaw-
ców - na bazie średniej rocznej ich importu w latach 1946/49.

Dla smoły zezwolono na wydawanie licencji importowych
w wysokości zaopatrzenia półrocznego, płatnych w jakiegokol-
wiek walucie, dla konsumentów bezpośrednich - na bazie ich
udowodnionych rzeczywistych potrzeb, a dla odsprzedawców
- na bazie 50% średniej rocznej importu w 1946/49.

Dla jelit baranich sprowadzanych przez odsprzedawców
i fabryki parówek konserwowych /w puszkach/ - pozwolenia
mają być wydawane w wysokości zaopatrzenia rocznego, płatne
w walutach słabych, na bazie 30% importu z 1949 r.; dla jelit
sprowadzanych przez fabryki parówek /bez puszek/ - pozwole-
nia będą wydawane na bazie ich rzeczywistych potrzeb, płatne
w walutach słabych.

B O L I W I A

Ograniczenia importowe

Z początkiem maja 1952 r. wprowadzony został przez rząd
boliwijski nowy system przyznawania dewiz importerom, uzależ-
niony od rodzaju sprowadzanych towarów. Dekretem nr 3066 z
26 maja b.r. wprowadzone zostały znaczne zmiany, mające na
celu ograniczenie importu przez przeniesienie wielu pozycji
z grupy towarów, na które dewizy udzielane były po kursie
oficjalnym /60 boliwianos za 1 \$/, do grupy towarów, na
które dewizy udzielane są po kursie 101 boliwianos. Podobnie
towary z tej grupy przeniesiono do grupy towarów, które mogą
być przywożone bądź za "własne dewizy" bądź po kursie 220
boliwianos za 1 \$.

E G I P T

Ograniczenia importowe

W uzupełnieniu wiadomości podanej w "WHZ" nr 26/61
str.75 podajemy, że kredyty bankowe importerów zostały silnie
ograniczone a przy dokonywaniu zamówień za granicą importerzy
obowiązani są składać do depozytu całą sumę konieczną do za-
płaty za zamówiony towar. Przypuszcza się, że wprowadzone

ograniczenia importowe dotkną przede wszystkim eksporterów angielskich i włoskich.

FRANCJA

Uruchomienie kontyngentów importowych

Journal Officiel z 6.VII.52 r. podaje wiadomość o uruchomieniu kontyngentu na import z Włoch pomidorów wartości 120 mln.fr. oraz grochu i fasoli w strączkach za 20 mln.fr.

Popieranie eksportu

Na podstawie ogłoszonych w dniu 2 lipca b.r. zarządzeń, eksporterzy francuscy otrzymają dalszą pomoc państwową, która ma objąć wyroby przemysłowe oraz środki żywnościowe a wynosić będzie przypuszczalnie najmniej 12% wartości towaru. Pomoc wyraża się w tym, że eksporterom przyznano zwrot w całości /dotychczas tylko 50%/ wszystkich świadczeń społecznych od uposażeń, co w sumie wynosi ponad 40% kosztów robocizny, następnie zwrot częściowy /1/3 do 8/15/ podatku od produkcji i obrotu, co równa się 18% detalicznych cen we Francji. x/ podatku

Wśród wyrobów, których eksport będzie popierany najwydatniej należy wymienić, motory do samochodów i motocykli, motocykle i rowery, wszelkiego rodzaju wyroby włókiennicze, konfekcje, wyroby skórzane, farby organiczne, potaż, artykuły gospodarstwa domowego, szereg narzędzi, maszyn i sprzętu elektrotechnicznego, aparaty fotograficzne i narzędzia optyczne, zabawki itd.

Pomoc państwowa stosowana będzie w eksporcie do wszystkich krajów, z wyjątkiem krajów demokracji ludowej i Argentyny.

Uruchomienie kontyngentów eksportowych

Journal Officiel z 28.VI.52 r. podaje wiadomości o ustaleniu terminu na składanie wniosków o pozwolenie na eksport do Finlandii otrębów, o uruchomieniu kontyngentu w wysokości 15 000 ton dla eksportu owsa do krajów EPU oraz o możliwości eksportu do W. Brytanii 350 ton skór surowych bydłęcych i 100 ton skór surowych końskich, jak również o możliwości eksportu zboża do Niemiec zachodnich.

IRAN

Przepisy importowe

W uzupełnieniu wiadomości podanych w "WHZ" nr 26/61 str.78 o nowych przepisach importowych, podajemy że towary /z wyjątkiem towarów wyraźnie zakazanych/, które przybyły do

Iranu przed 16 kwietnia mogą być poddane odprawie celnej bez pozwolenia importowego, zaś na towary obecnie niedopuszczane do importu będzie nałożona dodatkowa opłata w wysokości 30% wartości cif.

Dla towarów zmagazynowanych na ole przed 21.V.52 i oclonych przed 22.VIII.b.r. przyznana została 40% zniżka w opłatach za składowanie.

Kurs "eksportowy" w dniu 21.VI. wynosił rialów 194 za £ 1 dla towarów kat.I i 198 rialów za 1 £ dla kat.II.

NOVA ZELANDIA

Zwolnienie z ograniczeń importowych

Departament Cel podał do wiadomości, że z dniem 6.VI. 1952 r. niżej wymienione towary są zwolnione od pozwoleń importowych: kawa, krochmal, szelki, podwiązki, pasy i podobne wyroby, różnego rodzaju lampy jak stołowe, do czytania, stojące itd, papier używany do wyrobu bibułki papierosowej, higieniczne poduszki i ręczniki, materiał nagumowany, nieprzemakalny w sztukach, przybory do reperowania opon rowerowych, motocyklowych i samochodowych, suche baterie, grzejniki elektryczne, różne maszyny i silniki/z wyjątkiem: ręcznych wyżymaczek, pralek, lodówek, spychaczy prostych i spychaczy skośnych, szuflki mechanicznych do objętości 1 1/2 jarda kub., podajników taśmowych, pras i elektrycznych maszyn do prasowania/, abażury do lamp z papieru welinowego lub materiału i z drutu, kit gotowy używany do metalowych ram okiennych oraz kapelusze słomkowe.

PAKISTAN

Ograniczenia importowe

W gazecie "Doon" z dnia 24.VI.52 opublikowano zarządzenie Departamentu Kontroli Dewizowej, które postanawia, że dla otwarcia akredytywy na zapłatę towarów importowanych do Pakistanu w ramach generalnej licencji konieczne jest złożenie do depozytu sumy nie mniejszej niż 75% wartości towarów. Przy przywozie towarów na podstawie specjalnych licencji żądane jest zabezpieczenie nie mniejsze niż 50% ich wartości. W wypadku importu maszyn, a także chemikali i medykamentów akredytywy będą otwierane bez złożenia depozytu.

SYRIA

Ograniczenia eksportowe

Komisja Dewizowa opublikowała spis towarów, na których eksport udziela się zezwolenia w wypadku zapłaty w walucie zagranicznej. Do najważniejszych towarów wymienionych w spisie należą: mosiądz, skóry, wełna, bawełna, przędza bawełniana, tkaniny bawełniane, szkło i wyroby szklane, tytoń, jelit, makuchy, jajka, pszenica, jęczmień, nasiona i nasiona oleiste.

STANY ZJEDNOCZONE

Zmniejszenie ograniczeń importowych

Z dniem 16.VI.52 r. National Production Authority zezwoliło firmom prywatnym na import naturalnego lateksu. Import kauczuku naturalnego przez importerów prywatnych zezwolony został od 1 lipca 1952 r.

Przepisy eksportowe

Ministerstwo handlu USA podało do wiadomości, że rozpoczyna wydawanie licencji na eksport syntetycznego kauczuku butylu. Kwota eksportowa na III kwartał wynosi 2 540 ton.

Przedłużenie licencji eksportowych na wyroby stalowe

Departament Handlu przedłużył ważność wszystkich licencji eksportowych na produkty stalowe na okres 90 dni, od ukończenia obecnego strajku stalowego. Ma to na celu zabezpieczenie zakładów eksportujących przed zmniejszeniem portfela zamówień. Licencje, wygasające w czerwcu albo później, zostały także objęte tym zarządzeniem. Departament stwierdza, że akcja ta jest tymczasowa i że inne środki mogą być podjęte, gdy strajk się skończy i gdy można będzie w pełni ocenić "jakie czynniki mają wpływ na handel eksportowy".

SZWECJA

Ograniczenie importu z USA

Rząd szwedzki uchwalił dalsze ograniczenie w przywozie ze strefy dolarowej. Globalną sumę tego przywozu na II półrocze obniżono do 400 mln.kr. /przewidziane było 500 mln.kr./. Ograniczenia dotyczą przede wszystkim importu maszyn, blachy, chemikali i metali. Co do blach, w szczególności do karoserii, ma być podjęta próba zastąpienia blach amerykańskich blachami produkcji europejskiej. Wśród metali przede wszystkim miedź ulegnie ograniczeniu, a ołów i cynk już można było

korzystniej kupować w Europie.

Zmiana ograniczeń importowych

Państwowa Komisja dla handlu i przemysłu podała do wiadomości, że z dniem 1 lipca zostały umieszczone na wolnej liście surowce tekstylne i wyroby tekstylne z wyjątkiem: niegreplowanej bawełny /poz.901/, lnu i konopi /poz.902-905/, płótna lnianego i pakul konopnych /poz.910/12/, przędzy lnianej lub konopnej bez domieszki jedwabiu lub wełny /poz. Ex 968-975/, lin, sznurów itd. z innych surowców roślinnych, z wyjątkiem bawełny /poz.978-990/, wyrobów lnianych z konopii bez domieszki jedwabiu czy wełny /poz.Ex 1057-71/ i płótna nieprzemakalnego /poz.1132/.

Licencje importowe

Szwedzkie ministerstwo handlu zdecydowało udzielić licencji wartości 4 mln.kr. na import wyrobów z lnu i konopi z krajów marshallowskich poza strefą szterlingową i Indonezją. Jest to pozostałość całej kwoty, jaką szwedzcy importerzy spodziewali się otrzymać z tych stref. Licencje będą ważne do końca roku.

Ministerstwo udzieliło także zezwoleń na import tkanin z Hiszpanii wartości 8 mln.kr. /na import pewnych nie wyspecyfikowanych tekstylii z Węgier wartości 2,85 mln.kr. Nie ustalono jeszcze terminu rozpoczęcia importu z Hiszpanii i z Węgier.

U N I A B E L G O - L U K S E M B U R S K A

Ograniczenia importowe

Na podstawie decyzji mieszanej Komisji administracyjnej belgijsko-luksemburskiej od dnia 10.VI.52 wymagane są pozwolenia importowe na wyroby żelazne, lane, obrobione /poz.752c/.

W I E L K A B R Y T A N I A

Przepisy eksportowe

Ministerstwo Handlu podaje, że od 1 lipca 52 r. Generalna Licencja na eksport wyrobów aluminiowych /z wyjątkiem do Chin i Hong-Kongu/ zastrzega, że wartość towarów ma przewyższać wartość zawartego w nich aluminium, obliczonego po kursie £ 220 za tonę.

W Ł O C H Y

Osłabienie kontroli nad eksportem siarki

Rząd włoski zamierza w najbliższym czasie ogłosić zliberalizowanie eksportu siarki do wszystkich krajów. Zniesione ma być również istniejące obecnie cło w wysokości 20 lirów za kwintal. Jak przypuszcza się rząd włoski zezwoli na dodatkowy wywóz 10 000 ton pirytów do Niemiec zachodnich. W ramach niedawno podpisanej umowy handlowej Niemcy zachodnie miały otrzymać z Włoch 30 000 ton pirytów /zamiast żądanych 60 tys. ton/.

C Ł A

Cło eksportowe

Rząd portugalski postanowił utrzymać w mocy rozporządzenie o podwyżce cła eksportowego towarów z kolonii. W/g opublikowanych danych cło wynosi około 70% wartości towarów. Rozporządzenie powyższe odnosi się do następujących towarów: kawa, ruda manganowa, nasiona bawełny i inne. Cło na kawę wynosi około 20 escudos od 15 kg.

A U S T R A L I A

Nowy podatek od wełny

Począwszy od 1 lipca 1952 r. obowiązuje podatek w wysokości 4 sh austr. od beli wełny australijskiej. Ustawa o tym podatku uchyliła dotychczasowe obciążenie w wysokości 1/8% od obrotu i wprowadziła ponownie, uchylony od 1946 r. podatek na wełnę. Ustawa ta przewiduje również, że w następnych latach podatek nie będzie niższy niż 2 sh, a nie wyższy niż 5 sh od beli.

F R A N C J A

Przywrócenie ceł na barwniki

Journal Officiel z 15.VI.52 podaje, że z wyjątkiem pewnych pozycji wymienionych w liście załączonej do rozporządzenia cło na barwniki organiczne /poz.591 i 592/ zostało przywrócone. Barwniki wolne od cła mogą być importowane do 31.XII. 1952 r. z tym zastrzeżeniem, że importer musi najpóźniej na 2 tygodnie przed dokonaniem importu przedstawić w Dyrekcji przemysłu chemicznego przy ministerstwie przemysłu i handlu dwie próbki towaru.

Barwniki, na które zostało nałożone cło - są od niego zwolnione, o ile były załadowane przed datą wydania zarządzenia i były zadeklarowane do natychmiastowego użytku a nie jako zapas.

INDIE

Cło na tkaniny

Zarządzeniem z dnia 9.V.52 zniesiono wszelkie dodatkowe opłaty i ustalono cło na tkaniny w następującej wysokości: na tkaniny najwyższego gatunku: bielone i niebielone - 3 annas od jarda na barwione i drukowane - 3 1/2 annas od jarda, na tkaniny wysokiego gatunku: **bielone i niebielone** - 7 pies od jarda, na barwione i drukowane - 9 pies od jarda, na inne tkaniny: bielone i niebielone - 11 pies od jarda, barwione i drukowane - 1 anna od jarda.

INDONEZJA

Obniżenie cła eksportowego na kauczuk

Rząd Indonezji ustanowił cło eksportowe na kauczuk na trzeci kwartał 1952 r. w wysokości 41 centów ind. od kg. w porównaniu z 55,4 centów ind. od kg. w II kwartale. Dodatkowa opłata eksportowa, jak już donosiliśmy poprzednio /patrz "WHZ" Nr 24/59 str.72/, obniżona została z dniem 1 czerwca z 25% na 15% ceny fob.

IRLANDIA

Przywrócenie cła na jutę i wyroby

Zarządzeniem rządu przywrócone zostało cło na przedzę juty w wysokości 22,5% ad val. i na tkaniny i worki jutowe - w wysokości 50% ad val. lub przy workach - 2d od sztuki, w zależności, które cło jest większe.

IRLANDIA

Podwyższenie cła na dziane wyroby wełniane

Zarządzeniem Nr 603, obowiązującym od 17.VI.52 powiększone zostało cło na wyroby dziane wełniane.

LIBAN

Zwolnienie z cła

Na podstawie rozporządzeń Rady Najwyższej dla spraw celnych, opublikowanych w Commerce du Levant z 4.VI.52, znie-

sione zostało cło na masło świeże lub solone /poz.25/, na litopon, biel cynkową i tlenek tytanu /poz.306 b/ oraz na papier cienki do opakowania pomarańcz, cytryn, tabletek i gruszek /poz. 419 i 420/g/.

MEKSYK

Zmiana stawek celnych

Dekretami z 21.IV. i 6.V.1952 r., opublikowanymi w Diario Oficial z 5.VI.br. wprowadzone zostały następujące zmiany do taryfy celnej: na szpilki zwyczajne z miedzi lub stopów miedzianych podwyższono cło od 1 kg z 0,10 pesos + 40% ad val. na 2 pesos + 50% ad val./poz. 3.51.20/, na szpilki żelazne lub stalowe podwyższono cło od 1 kg z 0,10 pesos + 35% na 2 pesos + 50% ad val. /poz.3.54.00/, na wyroby ze szklistej glinki, niewymienione pod innymi pozycjami zmieniono cło od 1kg z 0,25 pesos + 25% na 0,50 pesos + 40% ad val. /poz.3.32.10/, na wyroby z glinki szklistej, ozdobione złotem, srebrem lub farbami cło podwojono i wynosi 1 pesos + 80% ad val.od kg /poz.3.32.11/, na filo z wełny lub innego włókna zwierzęcego a nawet mieszany z innym włóknem tylko nie jedwabnym, którego metr kw.waży więcej niż 2 kg obniżono cło do 0,10 pesos + 3% ad val. od kg. /poz.4.52.01/ oraz na blachy cynkowe dla litografowania lub rytowania podwyższono z 5% na 10% ad val.od kg. /poz.8.63.11/.

MOZAMBIK

Cło eksportowe

Rząd portugalski postanowił utrzymać w mocy rozporządzenie o podwyższonym cle eksportowym na szereg towarów z kolonii. W/g opublikowanych danych cło wynosi około 70% wartości towarów. Rozporządzenie powyższe odnosi się do takich towarów jak: kopra, sisal i niektóre inne.

PAKISTAN

Cło eksportowe na jute

Cło eksportowe na jute luzem lub w belach zastępczych zostało obniżone z 7 rupii na 3 rupie 12 anna od 1 maund, a od juty dobrze zbelowanej z 7 na 3 rupie od 1 maund.

Zmiana cła na tkaniny bawełniane

W dniu 26.VI.52 opublikowane zostało zarządzenie ministerstwa finansów o podwyższeniu cła importowych na tkaniny bawełniane, importowane z wszystkich krajów, za wyjątkiem

ngolii, z 30 - 36% na 60% ad val.

Na angielskie tkaniny bawełniane, drukowane i bielone stawka celna podwyższona została do 55% a na niebielone do 54% wartości towarów w porównaniu z dotychczasową stawką - 25 - 30%.

PERU

Zmiany celne

Na podstawie ostatnich zarządzeń, cła na niektóre towary importowane do Peru zostały obniżone wzgl. całkowicie zniesione. I tak: na orzeszki ziemne w łupinach /poz.353/ z 0,30 na 0,03 soles od kg., orzeszki łuskane /poz.354/ - z 0,60 na 0,10 soles od kg, na siemię /poz.360/ - z 0,40 na 0,04 soles od kg., na inne nasiona, orzeszki i nasiona oleiste, niewymienione pod poz.353 do 360, - z 0,50 na 0,05 soles od kg., na aceton /poz. 676/ - z 0,60 na 0,12 soles od kg. Na sztuczne włókno /poz.1461/ - podwyższono z 1,50 na 9 soles od kg. Ponadto zniesiono cło na koprę /poz.355/, soję /poz.357/ i orzechy palmowe /poz.356/.

Ogólna opłata dodatkowa w wysokości 13 1/2% ad val.pobierana przy tych towarach, pozostaje bez zmian.

STANY ZJEDNOCZONE

Cło na ołów

Z dniem 25.VI.52 r. Prezydent USA zarządził ustanowienie cła importowego na ołów. Wynosi ono na ołów w sztabach i ołów rafinowany 1 1/16 centa od lb., na rudę ołowianą i koncentraty ołowiu - w wysokości 0,75 centa od lb.

SZWECJA

Zmiana stawek celnych

Rząd szwedzki wprowadził z dniem 1 lipca 1952 r. następujące zmiany w szwedzkiej taryfie celnej. Nałożono cło na wodę utlenioną w wysokości 8% ad val., na penicylinę, sole penicyliny i inne pochodne - 30 ore od 1 mln.jednostek, zmieniono cło na bawełnę, nici do szycia - na 8% ad val. /dawniej 35 kr. od 100 kg/ i zniesiono cło do 30.VI.1954 r. na piece elektryczne i nie elektryczne dla celów przemysłowych, ważące ponad 25 ton.

Cofnięcie przez USA ulg stosowanych przy
obrotach z Tybetem

Dnia 13.VI.1952 r. Prezydent USA nakazał ministerstwu finansów, ażeby od tego dnia zaprzestano stosowania ośnośnie Tybetu ulg udzielanych innym krajom w obrotach handlowych.

